

309183 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

సంపుటము. ౫

దేన్న పట్టణము 1918 నం॥ సెప్టెంబరు నెల 24 వ తేది మంగళవారము

కాళయక్తి నామ సంవత్సర భాద్రపద బహుళ చతుర్థి.

No. 146

నంచిక గళ

పోలయోజంతు: ఆంగ్లోయండియాక్ డ్రగ్ అండ్ టెంపెరి కంపెనీ లెం. 155, జమ్మూపురం వీధి, బొంబాయి.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు) కాలిడేషన్.

ఇప్పటికాలపురుచి కలసమయి, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. ఆల్కాహాలుగాని, సారాయుగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధమై చేయబడిన కేవల పుష్పసాగము.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include చిన్నవైజా, మధ్యరకము, పెద్దవైజా, etc.

వల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిహతులొప్పు వలెను. దీని ఆశేకమగు నకలు పెంట్టుకలవు. కావున, దాము కొనుగొనుచు సీసాపై ను, కాడ్డవైన ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపును ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలించుచు గోరువారి దిగువవాటి వ్రాసినవో అబాకిమ్యుర్లుగ సువాసనకాడ్డ ఉచితముగ పంపుదు.

బొంబాయి పార్టీ ఇమిటేషను వట్టుచీరలు.

16 మారలు నిడుపును, 2 1/2 మారలు వెడల్పుగల చీరలను మేలైన రకములు చక్కని నేతితో తయారుచేసి పంపబడును. చీరలు అనేకరంగులు గలవు. ఈ చీరలు తీసి ఉపయోగించిన పిమ్మట దాని యొక్క యోగ్యతను చక్కగా చెప్పకయ్యెను. (1142)

1 చీర 16 మారలు రు 7-8-0
1 చీర 18 ,, 8-8-0

మీరు అడ్డను చేయునపుడు కావలసిన రంగును దయచేసి వ్రాయగలెను.

బొలామణి మాంగచీరలు రు 4-8-0
మధుర బుట్టాచీరలు 6-0-0
చంద్రకలాచీరలు బెంగళూరు చీరలవలెనుండునది 12-0-0
సావిత్రి సరికచీరలు 8-0-0
కంధి గంటిమాచీరలు 6-8-0
ఆసులుపట్టు గోహర్ బానుచీరలు 25-0-0
4 చీరలు ఒకేసమయమునతీయవారికి తపాలుఖర్చు ఉచితము.

శ్రీ సుందరలక్ష్మి అందు కో, 2, రామానుజ అయ్యర్ వీధి, మద్రాసు.

బహుమతులు

లీలా లేక సురేంద్రనగరము: ఇందు శ్రీల మనస్సై ర్యము చాపల్యాదిగుణాలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర: ఇందోక యాదుని తనమగనివైగల యానా గమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తిస్థితికిదెచ్చును 0-12-0
మనోరము: మగడువేట కేగి రాత్రి మనోరమ జిక్కుకొననంత సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయను. 0-10-0
జగదేకరంభ: అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తిస్థి తికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ... అ. 0-10-0
సహజోదరవాంఛ: తమ్మునకు బుద్ధిలేక కలహించినను అన్న సహింపకలయు ననుటను బోధించును. అ 0-4-0
అత్తలారాబతుమున కోర్కెనికొడండ్రి ప్రలాపము: అత్తలు కోడంద్రుడు బాధించు విధములుగలవి. అ. 0-2-0
మిత్రద్రోహము: ఆపవృంధుడగు మిత్రునిపై నింబమాకి కడకు కాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
586 కలయువాగు: కణ్ణా బుక్ డిపో, 3 బెంగళూరుమేడ్చల్ వీధి, సామలూరుపేట, మదరాసు.

ఆంధ్ర విద్యానిధి; విన్నపము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తి కరముగలేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట దుర్లభము. ప్రవేశము దొరకినవారికి పోషణము దుర్లభము. ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును జొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాభి మానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధికిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీ క్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనం నొప్పలకు దివ్యామృతము. చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0
తలనొప్పల మాన్యును. గొప్ప గుఱునొప్పల కొరబోలును. వాయువు పోల్చి పోగొల్పును. నునాననగలిగి యుండుచు ప్రసంగుట నుండదగినది.

మరియూలెకలచే హింజూ చేరమించు తయారుచేయబడు మంచియును. పంచభావచీటి మాదికొనిన మోసము గలదు. మోహినీ తెలము: శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసనగలిగియుండును. 0-12-0
109, ఫోరీబోర్డు ఫోటోబొంబాయి, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

మాంటెగ్యు సంస్కరణములు.

మాంటెగ్యుగారు ప్రకటించిన సంస్కరణముల గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు ముద్రిత మగుచున్నది. గ్రంథము ఒక పక్షములోపున వెలువడగలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పితమవునలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడును చదువలసిన గ్రంథము. డిమ్మి ఆక్టోప్రెస్సెజనందు 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివెల ఒక రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువారు వెంటనేదరఖాస్తులు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

క్రికేటులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని రంగుల చిత్ర పటము. ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212 మద్రాసు.

ఆంధ్రోద్యమము. తెలుదటి యె దాంట్ల మహాజనసభలయందలి సభ్యుల సంఘాభ్యుదయ, సభాభ్యుదయ, యువశక్తినములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీకేలు. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా. శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి. కల్యాణముల సద్భావమును గురించిన కాశ్చియాచర్య గ్రంథకర్త: డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. ఇన్స్టిట్యూట్ చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0. మేలేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

మోహినీ తెలము: శ్రీ పురుషులు వాడుచు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమృతాంజనం డిపో, 8, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ప్రథమ నెల్లూరుమండల ఆదివెలమ మహాసభ.

(మాప్రశ్నక ప్రతినిధియొద్దనుండి)

గూడూరు, సెప్టెంబరు 22:—ప్రథమ నెల్లూరుమండల ఆదివెలమ మహాసభ నిన్నటి చుట్టూర్పుము 10-30 గంటలకు గూడూరునందు సమావేశమైనది. మందిరము శోభస్మరముగ నలంకరింపబడి సభ్యులతో నిండిపోయెను.

వై ప్రశ్నాధికారులు జరిగిన వెనుక ఆహ్వానసంఘాభ్యుత్థులగు వల్లటూరు వేంకటసుబ్బయ్య నాయకుగారు తమ స్వాగతోపహ్వాసమును జరిపిరి. అభ్యుత్థ నియోజకములు జరిగిన వెనుకను అభ్యుత్థులు తమ యుపహ్వాసమును జరిపిరి.

మన మందఱ మేళాతిహార మైనను, ఏకాభివృద్ధి జేసి నవార మైనను, వెనుక కొకవేయి సంవత్సరములవఱకుఁ బోయి చరిత్ర సంపాదించుకొనినను, మానీనను, మనప్రస్తుతకార్య మే దియో మఱియుట దగ్గము కాదు. ప్రస్తుతము మానవు లందఱును సోదరులే! అందఱు నభివృద్ధి కొందఱగినవారే! కావున మీలో బుద్ధిమంతులు విద్యావంతులైనవారు లేచి నడుములు కట్టుకొని స్వాధ్యాయముతో బనికి బూతుకొనుడు! ధనమును సంపాదించుడు! ప్రతిజాతియు విద్యసంపాదించి, యుద్యోగముల జేయుటయే పరమావధి యనియు, అదియే సంఘాభివృద్ధి యనియు దలంచుచున్నాను. అది కేవలము పొరపాటు. మన జీవభివృద్ధి సుందరమైనను మనము మనవ్యవసాయమును, మనవర్తకమును, పరిశ్రమలను, వృత్తులను వృద్ధిచేసికొనవలెను. విద్య మన కంగముగా నుండవలెను. అదియే ప్రధానవిషయము కాదు. కావున మీరందఱు కలిసి సాధ్యమైనంతవఱకు గౌరవమైన ప్రాచీనవృత్తుల పునరుద్ధారణ మొనర్చి ధనవంతులు బీదలనీతి వృద్ధికి వచ్చు మార్గము లరసి మీజాతి కభ్యుదయ మొనరించుకొందురు గాక! అట్లేయి విద్యాభ్యాసమే మన కభివృద్ధియనుకొనుజెట్టి, యనుభవమున్న బ్రాహ్మణులే తప్పని తలంచి, ఉద్యోగములు లేక బాధలు పడుచుండగా మనము మన న్యాయమైనవృత్తులను, ధనసంపాదక వృత్తులగువృత్తులను జేకాభివృద్ధికరము లగువృత్తులను, వీక్షింప మనము చేయుకొనుటవల్లగా నే వెంచి మిమ్ము హెచ్చించుచున్నాను. మీ నెల్లూరుమండలములో నభ్యుత్థులను బున్నది. ఒక రా గనులపరిశ్రమ నడిపి సంఘాభివృద్ధి యొనర్చుచున్నాను. ఇంకొకరు కొన్ని వందల యెకరముల భూమిని పాపింపవచ్చును. అంతే కాని గుమాస్తావృత్తి కనుకనుబడిపోయి లగు బి. ఏ లను వృద్ధి పొందించుటకలన సంతయు లాభము లేదు. బీదల కన్నవస్త్రములిచ్చి వ్రైయరవిద్యకలకు జెప్పించుట యత్యవసరము. ధనవంతు లాంధ్రసంస్కృతిజ్ఞులమును బడయవచ్చును. కొందఱ తాండ్లయివిద్యనుగూడఁ బఠింపి పరదేశములకు బోయి గనులొత్తివృత్తు, పరిశ్రమ లొనరించుట నేర్చుకొని రావచ్చును. అంతే కాని యిదిగఱకే యుద్యోగములకు తావులేనిగుమాస్తాలను వృద్ధిజేసి—మన కేవిద్య కావలెనో తెలిసికొనిక (గ్రుడ్డిగా మనవారిందఱను రాజకీయవిద్యయని అంగమునే చదివింపయత్నింపవలదని నాప్రాధాన. ఇప్పుడు జాతీయభలనేకములు జరుగుచున్నవి. అందఱు నాండ్లయివిద్యకొకే ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇది యెంతయు విచారకరము. మనజీవమున ననేకులు బి. ఏ. లైనన మన మధికదగ్గరల మగుచున్నా మని తలంపుడు! అందఱు నల్లకి మోయువారైన నెక్కువారే? అందులకే రాజసేవ నిట్లు గర్హించి మనప్రాయము మనల హెచ్చరించిరి.

జ్ఞో. వాణిశ్యకసలెత్తి ప్రదర్శనకృషికి తదర్థంరాజ సేవాయాం, భిక్షాయాంనైవ కన్యైవచ.

నర్తకములను ధనము పూర్తిగా వచ్చును. కృషికర్మలనున గగముధనము వచ్చును. రాజసేవలను నందఱు గగముధనము వచ్చును. భిక్షులను నేమియు రాదు. మన బి. ఏ లిప్పుడు భిక్షులుగా నున్నారు. ఏయెద్యోగము దొరకక ప్రాకులాడుచున్నారు. కావున మనజాతి కన్న మయవృత్తుల మన మొనరించుచు బ్రాచీనసాంప్రదాయముల విడుదల మన మభివృద్ధిపొందవలెనని నాప్రాధాన.

మఠము, వైవభక్తి, పురాణగోష్ఠి, యివి మనమభివృద్ధి చేసికొనుట, మనకువిద్య పాశ్చాత్యులవలె ధనముకొఱకు దగవులాడి నశించుట మనవిద్య. కాదు. కావున మీసంఘమును ప్రాచీన హిందూభక్త్యాప్రాప్తిసార మభివృద్ధి చేసికొనుట యత్యవసరము.

అనంతరము విషయ నిర్ణయసభ ఏర్పఱపబడెను. నాటితో కార్యక్రమము ముగిసెను.

రెండవనాడు 8-15 గంటల సభసమావేశమయ్యెను. ముఖ్యగాను ఉద్బోధన కరములగు పద్యములను జదిపిరి. ప్రథమమున అభ్యుత్థులు చక్రవర్తికి యుద్ధమున విజయముగలగవలె ననుతీర్మానము నుపపాదించిరి. సభ్యులచే నామోదింపబడెను.

వెంచెలు నాయకుగారు వివాహాది కుభముపూర్తములందు వ్యయములను తగ్గింపవలె ననుతీర్మానము నుపపాదించుచు వెండిండ్లయందు, కంకణవిగ్గన సమయమునను, ఇతర సమయములందును వృధగ ఆధిక వ్యయముగలుగుచున్నదనియు లాంఛనాదులను తొలగించి అంపకములను కొట్టిజేయవలెననియు వివాహ సమయమున కుభకార్యమునందు జీవహింస చేయుటయును, దేవతలకు బలు లాగునగుటయు, వంటలయందును జంతువులను చంపుటయు జరుగుచున్నవిగాన కుభకార్యములందు సర్వజీవులకు కుభకరముగ నుండునట్లు చేయవలెనుగాన జంతుహింసలను తొలగింపవలెననియు, వెండికొమారైవారు తమకు వక్కలు కొన్ని ఫలములు గావలె నని తగవులాడుచుండుననియు, ఇందుకలన వెండివారికి అనవసరకష్టము సంభవించు చున్నదనియు, ఇట్టివృత్తులకష్టములను తొలగింపవలెననియు, చదివింపుల విధివలనను చాలకష్టము గలదుగాన ఈ కష్టమునుగూడతొగింపవలెనని యు, నగలు ఇంత పెట్టరలెనని వెండి కొమారై వారుగాని ఇతరులుగాని నిర్బంధింప గూడదనియు, వ్యయమును తగ్గించుకొనుటకలన భూమిని కొనుగొని కార్యక్రమముగా ననుభవించ వచ్చుననియు చెప్పిరి.

ఈయరు పిచ్చయ్యగారు అనునదిచిరి. మీరు ఉపపాదకులముటలలో కొన్నిటిని అంగీకరింపవలెను. జంతువులను చంపు విషయమున బంధువులందఱును మాంసభక్షకులేగాన భోగమువారిని పిలుచుట, ఇత్యాది మరెన్ని వ్యయములను తగ్గింపవలెనని వారనిరి.

నవూరు రామయ్యగారు ఇట్లు చెప్పిరి:-రైలుచార్జిలు మున్నగునానిని తగ్గింపవచ్చును. వక్కలు నిప్పట్లు మున్నగునవి అంతగా నిర్బంధముగాదుగాన తాంబూలములయను ఈ వ్యయములను తగ్గించవచ్చును. వస్త్రముల నిచ్చుట, చదివింపులను భోగమువారి క్యయములను చదివింపుట తగ్గింపవచ్చును.

3-వ తీర్మానము

రామయ్యగారు వరకుల్ల కన్యాకులములను నిషేధింప వలెనను తీర్మానము నుపపాదించుచు వరకుల్ల కన్యాకులములను లనగా మాంసవిక్రయము, మహవ్య విక్రయము నగునని తెలిపిన చెన్నపట్టణమునందు జరిగినవిషయమును జెప్పిరి. తూపల్లి జ్ఞానసుందరంగారుఅను వదిచిరి. ఆ. నుబ్బారాయుడుగారు తీర్మానమునెడ నామోదము తెలిపిరి.

4-వ తీర్మానము.

ఈసంఘమునందేశకళాఖట గలవనియు అంతిశ్శాఖా సమ్యేళనము గలుగనిది అభివృద్ధి సంభవించదని అతయుఖర ముబ్బరాయుడుగా రుపపాదించుచు అంతిశ్శాఖా సమ్యేళనావశ్యకతను తెలిపిరి.

గూడూరు నారాయణస్వామి నాయకుగారు రనునదిచిరి. మామట్ల కేవల్యునాయకుగారు తమతెగలవారు కళింగ దేశమునండి వచ్చియుండిననియు, వీరిలో వివిధతెగలకును సంయోగమేర్పడి న్నేహబలమును, జాతీయబలమును వృద్ధి చేయవలెననియు, ఇందులకు ప్రతిసంవత్సరమునను ఒకపోట సమావేశమై జాతీయసభను జరుపుచుండవలెననియు చెప్పిరి.

జయరామయ్యగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు అంతిశ్శాఖా సమ్యేళనావశ్యకతను నిరూపించి ఇందుకలన ఆదివెలమసంఘ మేకమగుననియు, ఇందుమూలముగ సంప్రదేయయు, ఇందుమూలముగ సంఘమునందు విద్యాభివృద్ధియు, ఇతర విషయాభివృద్ధియు గలుగుననిచెప్పి నాలుగు అంతిశ్శాఖాప్రతినిధులగు కార్యదర్శులు అంతిశ్శాఖాసంయోగమున పట్టుదలతో ప్రయత్నింపవలె నని తెల్పిరి.

నవూరు రామయ్యగారు అంతిశ్శాఖాసమ్యేళనమునకు మఠవిధేయములు, ఆచారవిధేయములు మూలములుగాన ఈ విధేయములను కార్యదర్శులు విచారించి చరిత్రను సంపాదించవలెనుగాన అంతిశ్శాఖా సమ్యేళనాతీర్మానమును ఇంకొకసంవత్సరమువఱకు నిలిచియుంచవలెనని కోరిరి.

వెంకట్రామానాయుడు భరతవర్షపు ప్రాచీననాగరికతయను, ప్రస్తుతక్షైత్యమును నిరూపించి ప్రాచీనకాలపు చాళుక్యవర్షనిధులను తెలిపి క్షుత్రియులు సంస్కారవిహీనమైనుండి వెలమలైననియు, వెలమ కష్టోత్పత్తి కలిగిన వృక్షువారు ఔత్తరపుత్తి గలిగియుండిననియు, అన్నిశాఖలను ఒక్కవెలమసంఘమునకు చెందినవేయనియు, జేకాభివృద్ధికి సంఘాభివృద్ధియు, సంఘాభివృద్ధికి అంతిశ్శాఖాసంయోగమును

అంతిశ్శాఖాసంయోగమునకు వికమత్యమును అవశ్యక మనియు ఇదివఱకు అంతిశ్శాఖలకు వివాహసంబంధము లుండననియు, పూర్వము ప్రయాణసౌకర్యములు లేనప్పుడు సరయోగమునకు వీలులేకుండె ననియు, పరస్పరనిరోధము గలిగినప్పుడును సంయోగము చెడెననియు చెప్పి వెలమలఔత్తరగుణములను ప్రశంసించిరి. ఏ సభకును ప్రతినిధులు విశేషముగా రాజాలరు. ఇప్పుడుతీర్మానము నామోదించినచో ఈ నాటితో తీర్మానమును వదలుకొనవచ్చు ననిచెప్పి ప్రస్తుతసభ వారామోదించినచో ముందువచ్చు సభకు ఇది బలకరముగా నుండుననిరి.

ఒకరుదీనిని ఇప్పుడు తీర్మానింపవీలులేదనిరి. య. రామయ్యగారును అంతిశ్శాఖల ఆచారాది విధేయములను కనగొనవలసిన అవశ్యకత గలదుగాన తీర్మానమును నిశ్చయించవలెననిరి.

ఈ. పిచ్చయ్యనాయకుగారు ఆచారములు శిలాత్మరములు కావనియు, వెలమతత్వనాకరగా అని నిర్ణయించవలెననియు, ఆచారములను మనయిచ్చప్రకారము మార్పుకొన వీలుండవలెననియుచెప్పి తీర్మానమునిప్పుడే ఆమోదింపవలెనని చెప్పిరి.

ఇప్పుడే ఆమోదింపవలె నని గాకువులు నాయకుగారునిరి.

గ్రెడ్డలూరు వేంకటచలచతి నాయకుగారు వివిధమండలములందును ఆచారభేదము లుండును గాన అందుకలన వారు ఆదివెలమలు గారనిరి. చెప్పట భిక్ష్యము గాదనియు గోత్రములేక మైనను సంబంధము లేకుండుట పోద్య మనియు ఈ విధము ఇటీవల వచ్చిందనియు, సంఘములమునకును జాతిబలమునకును అంతిశ్శాఖా సంయోగమావశ్యక మనియు, ప్రతిసంవత్సరమును ఇట్టి తీర్మానమును సభలోపెట్టి సభాభిప్రాయమును దెలుపవచ్చుననియు, నేడే సభవారు తీర్మానమును నేదోవిధముగ అనుమతముగ సాగింపవలె ననియు తెల్పిరి.

అనారానంతరము 4¹/₂ గంటలకు సభ ముఱల సమావేశమయ్యెను. వెలమసంఘమునకు చెందిన గూడూరు తహశీలుదారుగా రిచూట సభ కేలేంచిరి. సంఘమునందలివారికి విద్యలేదు గాన సంఘపుబాలరకు పెక్కికలు విద్యనిచ్చి విద్యాభివృద్ధి నీయవలెనని ఎన్. వెంకట వరసయ్య బి. ఏ. గారుపపాదించి విద్యాభివృద్ధికి అంతిశ్శాఖాసమ్యేళన మావశ్యక మని చెప్పి విద్యావిషయమున వెలమవారు వెనుకబడియుండుటను నిరూపించి ఏ విద్యయందు బాలుడు అభివృద్ధిపొందునని తెలియునో ఆవిద్యను బాలుని కీయవలె ననియు సంఘపుబాలరకందటికి వ్రైయరవిద్య నీయవలెననియు తరువాత అధికవిద్యను గూడ నీయవలెననియు చెప్పిరి.

కొ. ముబ్బరాయుడుగారు అనునదిచిరి.

రామానాయుడుగారు గౌరవసంఘమునకు విద్యాభివృద్ధి అవశ్యకమనియు ఇందులకు స్వాధ్యాయము అవసరమనియు ఇందులకు మార్గములు అభ్యుత్థోపన్యాసమున నిరూపింపబడినవియు చెప్పి వానినివివరించి వాయునై నను నెలనెలకైనను మఠాదివిషయములందు శ్రద్ధగొనియుండు అవశ్యకమనిరి. తహశీలుదారు సాశ్వతరావుగా రుపపాదించుచు విద్యయే ప్రధానమనియు, విద్య కల న నే గణ్యత కలుగుచున్నదనియు, విద్యయే అన్నిటికిని కారణభూతమనియు, వెలమవారికి ఇదిగఱకు విద్య వచ్చియుండె ననియు, ఇప్పుడు క్షీణించిననియు, తెక్కలు వ్రాయుచుండువారందఱును వెలమలైయున్నారనియు, బ్రహ్మవిద్య వినుటాదరు, సంస్కృతము చదువగుడగు ని ఏప్రమాణమున్నును దానిని విశ్వసించగూడదనియు విద్యకొఱకు నిధి నేర్పఱపవలె ననియు, ప్రతివారును సంఘమునకు నెలమరుమానును చందావేయవలె నని రాజమహేంద్రవరసంఘమున నిర్ణయింపబడియుండె ననియు, విద్యవలననే మనకు ద్విజత్వము సిద్ధించుననియు, బ్రాహ్మణుల కందఱుకును విద్యవచ్చుననియు, విద్యాభివృద్ధి కొఱకు ప్రతిజ్ఞ చేయవలె ననియు వెలమవిద్యాధులకు వసతిగృహనిర్మాణమునకు చందాలు వసూలుచేయవలె ననియు చెప్పిరి.

తీర్మానము సర్వజనామోదమును బొందెను.

నిరుపేదలగు బాలరవిద్యకొఱకు నిధి కేర్పఱచవలెనను తీర్మానమును రాఘవనాయకుగారు రుపపాదించిరి. వేట్లయ్యగారునుదించిరి. కల్లూరు పీరానాయకుగారును చలపతిరావునాయకుగారును బలపఱచిరి. ధనవంతులునుగూడ తమ బిడ్డలకు చదువు చెప్పించుటలేదనియు, వానినిర్బంధించియైన,బతిమాలియైన వారిబిడ్డలకు విద్యచెప్పించునట్లు చేయవలె ననియు వితరణమును చూపవలెనని ప్రతిసంవత్సరమును సెప్టెంబరు 21, 22 తేదీలకు పండుగగొని చందాలనునిధి కొనగవలె ననియు ఉత్తరసర్కారులయందలి వెలమవారి యొద్దను బోయి సహాయమును ప్రార్థింపవలె ననియు చలపతిరావుగారు చెప్పిరి.

బసిని నాయకుడుగా తీర్మానమును బలపరచుచు నొక వ్యాసమును చదివె.

పిచ్చయ్యనాయకుడు గారు చందాలను వసూలుచేయు విధములను గూర్చి తెలిపె.

చలపతిరావు నాయకుడు గారు పుష్కరించుచు ఒక్కొక్క గ్రామమున కొక్కొక్క సభ్యులను నిర్ణయించి అట్టి సభ్యులుగల ఒక ఉపసభ్యులను నిర్ణయించుచున్నారనియు, ప్రస్తుతము నిధి సేర్పించుటయే అవసరమనియు చెప్పె.

విరాళముల పట్టి ప్రారంభింపబడి 860 రూ॥లు సభ యందు చేయబడినది. నిధి ఉపసభ్యులకార్యస్థానముగూడూరుగ నుండుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఉపసభ్యులను గురించి గ్రద్దలూరు రామయ్య నాయకుడుగారు అభ్యర్థించుటను, ఆ. నుబ్బయ్య నాయకుడుగారు పాపభక్తులను, గ్రద్దలూరు చలపతి నాయకుడుగారు కొకభక్తులను, సో. రాఘవులనాయకుడు, టి. రాఘవులనాయకుడు, పె. నుబ్బయ్యనాయకుడు, తో. లక్ష్మీనరసపు నాయకుడుగారు కార్యదర్శులగునని, రామనాయకుడుగారు కొకభక్తులగునని వీరుగాక మరి 22 మంది సభ్యులు సేన్సు కొనబడినది.

వేంకటరమయ్య బి. ఎ. గారు అభ్యర్థించుటగాకని అహ్వనసంఘాభ్యుదయిని తహసీలుదారుగాకని కార్యనిర్వాహక వర్గమునకును వందనములు సమర్పింపబడినది.

అభ్యర్థించు సభ్యుల వికమత్తమును ప్రకటించి అంత క్వాశాసమేత్యము త్వరలో నిర్ణయించుగాక యని కొక కాశాభేదములను పాటింపక అదివెలమయ్యనంతమాత్రమున సంబంధములు చేసికొనవలెనని చెప్పి బ్రాహ్మజేతరులలోను వెలమలలోను కవులు గలదిగాన తమ పూర్వులు విద్యారంతులై యుండి రనియు తమ పూర్వులవ్యాప్తిని సంఘమువారు పడయ ప్రయత్నింపవలెననియు విద్యమాలమున తమ పూర్వీకై తరస్థితులను తెలిపికొనవచ్చుననియు చెప్పి సభముగించిరి.

కర్నూరపరిశీలన సభ ముగిసెను.

కృష్ణాజిల్లా రైతులసభ తీర్మానములు.

గుడివాడయందు 20వ తేదీన జరిగిన కృష్ణాజిల్లా రైతులసభయందు అభ్యర్థించి యుపవ్యాసాంతరము తీర్మానములు జరిగినవి. మిత్రమండలి విజయమునకు సంబంధించిన తీర్మానము మొదటిది.

తరువాత క్రింది తీర్మానములు జరిగినవి. రాజ్యాంగమునకు నాధారభూతులగు రైతులమీద మద్రాసు గవర్నమెంటు వారు కృష్ణానాటి డెల్టాలలో యిదివరకు యే 1 కి. రు. 5 లు వంతున యున్న నీటిపన్ను రేటుకు ఇప్పుడు 6-4-0 విధించుటకు యత్నించుచున్నట్లు 18-7-18 తేదీగల 345 సంఖ్య ఆర్డరువలన రైతులలో అకాంతిప్రబలి తీవ్రాంతోషము కారణమై సంక్షోభముగలుగుటయే గాక సర్వజన జీవనాధారమగు అహోరత్న కత్తింత నిరుత్సాహకరముగ నుండుటయు తటస్థించున గనుక ఇదివరకే ఆనీకవిధములగు పన్నులభారముచే కృంగిపోవుచున్న రైతులకు కట్టబోవుచున్న కాస్తీ నీటిపన్ను భరింపజాలమనియు అట్లు విధించినచో మిక్కిలి అక్రమముగాను అతిభారముగాను నుండుననియు దొరతనమువారిట్టి ఉద్దేశ్యమును విరమించుట త్యాగభక్తికరమని సభవారు విషయ పూర్వకముగ ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారు.

కృష్ణాజిల్లాలోని రైతులు తమ యభివృద్ధికొరకు "కృష్ణాజిల్లా రైతులసంఘము" అను పేరున నొక సంఘము స్థాపించి పనిచేయుట ముఖ్యోపసరమని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ప్రతిగ్రామమందును సభలుచేసి యా జాస్తిస్థులను గురించి తమయనమ్మతని తెలియజేయుచు దానిని దొరతనము వారికి తెలియజేయుటకు ప్రజలను సభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

దీనజనరక్షకుడగు మహాత్మా గాంధీ మహాశయుడు శరీరాస్వస్థుడై పునరాగోగ్యముకలిగి ఖులాసాగా నున్నందుకు సభవారు రెంతయుసంతసించుచు దైవము వారిని చిరాయురారోగ్యవంతులుగా జేయుట కీసభవారు ప్రార్థించిరి.

తీర్మానములను మద్రాసు గవర్నమెంటువారికిని మహాత్మా గాంధీగారికి, ఆనరబిల్డ్ మెంబరుగారికిని, ప్రతికలకును పంపుటకు సభాధ్యక్షుని కీసభవారు రధికారమిచ్చిరి.

తీర్మానములు పూర్తియైన పిమ్మట అభ్యర్థించుచున్న రైతుల కర్తవ్యమునుగురించి తెలుపుచు రైతులు వారిక్కట్టులను యాప్రమాపుకొనుటకు తగినవిధానము గుర్తించి పాటుబడుటవసరమనియు ప్రభుత్వమువారికి రైతులమొరలు నాలుగుట్లు ఆందోళనచేయుట ముఖ్యోపసరమని మోపురించి. సభను ముగించిరి. ఒక విలేఖరుడు.

స్థానిక వార్తలు

(1)

మాయా విలాసము:—ఈ వర్షకావ్యము చల్లా పిచ్చయ్య కాశ్రీగారిచే రచింపబడినది. దీనివలె యా 0-6-0 మాత్రమే. చలయించు ప్రాచీన ముచ్చగాయాంధ్రగ్రంథనిలయము, పాన్నూరు అని ప్రాయశఃపర్యాయము. ఈ గ్రంథమువైమా అభిప్రాయమును యందు తెలిపెదము.

అహారవదార్థముల కమిటి:—అహారవదార్థముల ప్రయమైనధరల గూర్చి యాలోచించుటకు కావ్యారేషను వారితో నియమింపబడిన కమిటీవారు గౌ. సర్ అలెగ్జాండరు కార్త్రూ, గౌ. దివాన్ బహద్దూర్ రాజగోపాలాచారి యరుగార్లు ను సందర్శించి స్థితిగతులగుర్చి సంపూర్ణ చర్చ జరిగించిరి తెలియచున్నది.

ప్రత్యేక కమిటీవారు:—చెన్నపురి మ్యూనిసిపల్ చట్టముగూర్చి యాలోచించి దానియొక్క మంచిచెడ్డలు తెలియబరచుటకు కావనిర్యాణసభవారితో నియమింపబడిన ప్రత్యేక కమిటీసభ్యులు గతదినమున ఫోర్టు పెంటు బార్డ్ కంట్రీలో కావనిర్యాణ సభామందిరమున సమావేశమై నిర్ధారణయైన కార్యక్రమమును ఏర్పరచిరి తెలియచున్నది.

చెన్నపురి మరణముల సంఖ్య:—21వ తేదీ తో అంతమైనవారలలో జెన్నపురిలో 47 గురికి కలరావ్యాధిసోకి 25 గురు మరణించిరి. వైనుండి ఈ వ్యాధితో వచ్చిన వారివలన వ్యాధి ప్రబలినది. ముఖ్యము చింతాడ్రేటలలో 14 గురికి క్రొత్తగ కలరావ్యాధి కలిగినది. మరణముల రేటు వైనుకు 45.9. గత 5 సంవత్సరములలో అత్యంత మరణము రేటు 41.6.

భారత క్రైస్తవ మిత్రపానసంఘము:—రేపు సాయంకాలము 6-15 నిమిషములకు వైసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద వేపేరైవారోడ్డునందలి స్మార్కచిహ్న పగటి పాతకాలాధవనములో నొక బహిరంగసభ జరుగును. ఆర్డరు దేవిగుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు. పూజ్యులగు డబ్ల్యు. ఎల్. కింగు, డి. జి. ఎం. లీట్ గార్లు మిత్రపానముగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

చెన్నపురాంధ్రసభ:—విద్యాకాశా పక్షమున రేపు బుధవారము సాయంకాలము 5-15 గంటలకు బ్రాడ్వే లోని సభాభవనమందు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది రామకృష్ణ సోమ యాజులు గారు మహాభారతమును గుఱించి సంస్కృతమున నుపన్యసించెదరు. మద్రాసు అడ్వోకేట్ జనరల్ ఆనరబిల్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. శ్రీ సోమయాజులవారు సభామంబున సన్మానింపబడెదరు. అందఱును తప్పక దయచేయఁ బ్రార్థితులు.

ఉద్యోగములు, సేలవులు

చిత్రూరు జిల్లా పోలీసు నూపరింపెందెంటుగారి పెరసనలు అసిస్టెంటుగను డిప్యూటీ నూపరింపెందెంటుగను ఉన్న రావు బహద్దూర్ వెంకోబారావుగారు రామనాథము జిల్లా పోలీసు నూపరింపెందెంటుగ నియమింపబడిరి.

రైల్వే పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారికి పెరసనలు అసిస్టెంటుగను చెన్నపురి సి. వి. డి. ఉద్యోగిగను పనిచేయుచున్న హెచ్. ఇ. విలియమ్సుగారికి 6 వారములు జీతము మీద సెలవొసగబడినది.

స్థానిక స్వపరిపాలనము:—లోకలభండు అకాంటు కోడు, మ్యూనిసిపల్ అకాంటుకోడులనుసరించుటకు కలకత్త, జిల్లాబోరు అభ్యర్థించు, మ్యూనిసిపల్ చైరుమెన్లుగల సంఘమువారు ఫోర్టు పెంటుబార్డ్ లో సి. జి. టాడుహంటరుగారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద సమావేశమైరి. కొంతసేపు పూర్తియైన చర్చజరిగినది. కొన్ని సవరణలు ఉపపాదించబడినవి. ఈసవరణలను దొరతనమువారు ఆమోదించినయెడల దమ రాబడులను వినియోగించుకొనుటకు స్థానికసంఘములవారికి ఎక్కువ అధికారముకలదు. వారివ్యయములలో దొరతనమువారు మోక్షము కలిగించుటకు వారి యధికారము తగ్గును.

మానిసిపలు అకాంటు కోడులో, కలంపబడిన మార్పుల గూర్చి యాలోచించుటకు కమిటీ సభ్యులు తిరిగి నవంబరు నెలలో సమావేశ మయ్యెదరు.

చెన్నపురి పౌరుల ప్రతినిధి సంఘము:—గతసాయంకాలము చెన్నపురిపౌరుల ప్రతినిధిసంఘమువారు గౌ. సభ్యులగు సర్ అలెగ్జాండరు కార్త్రూ, దివాన్ బహద్దూర్ రాజగోపాలాచారియరుగార్లు ను దక్షిణఇండియావాణి జ్యోసంఘభవనములో సందర్శించిరి. గౌ. సభ్యులు ప్రతినిధిసంఘమువారితో ఆర్థికస్థితులనుగూర్చి చర్చించి పిదప వాణిజ్య సంఘసమావేశమునకు వెళ్లిరి.

వైసగరములనుండి చెన్నపురికి బియ్యము తెప్పించు వర్తకులకు వేగముల సరఫరాచేయబడుటకు ఏర్పాటులు జేయబడినట్లును బర్మానుండి చెన్నపురికి బియ్యము తీసుకువచ్చు నిమిత్తము బిన్నికంపెనీవారు రెండు స్టీమరులను అధికారాధీనము గావించిరినియు గత దినమున గౌ. సభ్యులు పౌరుల సంఘములతో గలసి సంభాషించినపుడు చెప్పబడినది.

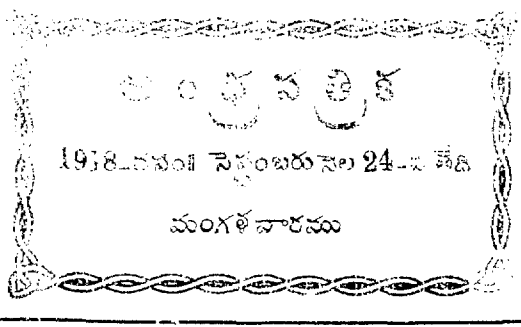
డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు. ప్రస్తుతము కష్టములలో నున్న డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారియెడల సానుభూతి కనపడి చివ్వుములనుండి నాయుడుగారిని తొలగించుటకు ఈ లోపున వారికుటంబహావ జనులకు నిధులను చందాలను జమచేయుటకు నాయుడుగారి మిత్రాదులు గతసాయంకాలము మహాజనసభామందిరములో నొక బహిరంగసభ గావించిరి. 'స్వదేశిమిత్ర' ప్రతికాసంపాదకులగు ఏ. రంగస్వామిఅయ్యగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ప్రజల రాజకీయవాంఛలయందును జోభక్తియందును నాయుడుగారు గావించుచున్న పనుల గూర్చి సోదరి బాలమ్మగారును గొందరు పురుషులును ఉపన్యసించిరి. నాయుడుగారి పక్షమున వ్యాయస్థానములందు వాదించుటకును వారికుటంబహావజనులకు నిధులను చందాలను జమజేయుటకు తీర్మానింపబడినది. ఆదివారాయణ సెట్టి యరుగారు కార్యదర్శులుగను ఏ. రంగస్వామి అయ్యగారు, కల్యాణగుండరము ముదలియారుగారు కొకభక్తులగుననియమింపబడిరి.

లండనులో భారతీయుల దినసము

లండన్, సెప్టెంబరు 20:—వారాపత్రికలు హైందవ దిన సమును గూర్చి క్లాఫిం చుచున్నవి. వర్తమాన సంగ్రామమున భారతీయులొచ్చిన మనఃపరమమున, భారత సైన్యప్రతాపమును పోషించుచున్నది. తాజమహలు గుర్తుగల వెండిమూతగల ఏడుగురు, పక్షములను, నక్షత్రములను ప్రతివోటును విక్రయింపబడుచున్నవి. గుప్తసిద్ధ సతీమణుల రెండ్రోసహాయమొనర్చుచున్నారు. హైందవ శ్రీలు పిల్లలుగూడ సహాయ మొనర్చుచున్నారు. లండన్లో నున్న ఇండియను సంఘమువారు గూడ ఈ యుద్ధయమున పాల్గొనుచున్నారు. వారతరణ మనఃకాలముగ నుండుటచే గౌరవ కార్యదర్శిని యగు దులీపురాజప్రతిక పక్షము హైందవ సైనికులందు ప్రదేశముల నన్నిటిని సందర్శించినది. పరానుజేతమున భారతీయ సైనికులకు వై. ఎం. సి. ఏ. పక్షకాలము, ఆరామ ఫలములు 14 గలవు. ఇండియాలో 18 గలవు. మెసపటామియాలో 35. ఈజిప్టులో 9, తూర్పు ఆఫ్రికాలో 4 నిర్మింపబడినవి. ఇంకను 20 క్రీడాస్థలములను గట్టుటకును, కెయి కోలో భోజనవసతిగృహము 25000 పానులు కావనీయున్నవి. మెసపటామియాలో అదనముగ 15 క్రీడాస్థలములను నిర్మించుటకు 20000 పానులు కావలసియున్నవి. కేరళములను నడిపించు భారతీయులకును, పరానుజేతమందున్న కార్మికులకును 500 పానులు కావలసి యున్నది. ఇదివరకు చేరిన విరాళములలో వెనిక్సులరు లైనువారును, చార్లెడ్ బ్యాంకువారును గలరు. వీరు 1000 పానుల నిచ్చిరి. ఎల్లర్నూ లైనులో ఒక్కొక్కరు 5000 పానుల వొసగిరి.

బండిపోటు:—రంగజేతమునందలి గోపాలపూరులో నిరసించుచున్న లాంచినాన్ హతానోధనికుని ఇంటి కొందరు బండిపోటుగాండ్రు ప్రవేశించిరి. ఇండియజమానుడు వెరటి వ్యారముగుండ వైకిబోయి 'దొంగ'లని అరజెను గాని ఇరుగు పొరుగువారు వాని సహాయమునకు రాలేదు. ఆతడు దగ్గరలో నున్న పల్లెకుబోయి అపల్లెవారిని తీసుకువచ్చునంతలో బండి పోటుగాండ్రు తమచేతికిచిక్కిన ద్రవ్యముతో బారిపోయిరి.

ప్రతిపనివాండ్ల సమ్మెకట్టు ముగిసినదని చెప్పవచ్చును. రాబోవువారములో పని మరల ప్రారంభమగునని తెలియచున్నది.

సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభ :

రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘపు సూచనలు

రాజద్రోహ నేరముల నడచుటకు వలయు సూచనల గావించవలయు నని, ప్రభుత్వమువారు రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల విచారణసంఘము నేర్పించుటయు, వారు తమ సూచనలను నివేదికరూపమున ప్రకటించుటయు, మాపాతకు లెగియే యున్నారు. దేశరక్షక శాసనము యుద్ధము ముగిసిన ఆఱు మాసములకు పిమ్మట నమలులో నుండదు. ఆ శాసనముక్రింద అమలులో నున్న నిర్బంధములను క్రిమినలు లాలో శాశ్వతముగ నుంచుటకు, రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల విచారణసంఘము వారు మార్గముల దెలుపుచు, సాధ్యమగునంత త్వరలో నీ సూచనల ననుసరించి శాసనము గావించవలె నని, ప్రభుత్వమువారిని కోరి యుండిరి. మే మిదివరకు దెలిసినటుల, రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘమువారు గావించిన విచారణ రహస్యముగ జరిగినది. నిందితులు స్వయముగ విచారించబడలేదు. వారి సమక్షమున విచారణ జరిగి యుండలేదు. న్యాయ వాదుల సాహాయ్యమున కవకాశ మొసగబడ లేదు. విచారణ సమయమునందు నిందారోపితుల వక్షమున నితరు లెవరును హాజరయి యుండ లేదు. ప్రాసిక్యూటర్ వక్తృపు సాక్ష్యమును క్రాసుపరీక్ష జేయుట కవకాశ మీయబడలేదు. ఇండియను సివిలు సర్వీసు వారు తయారు జేసిన దృష్టాంతముల నాధారముజేసికొని విచారణ సంఘమువారు తమ నివేదికను సంసిద్ధము జేసిరి. వారు గావించిన సూచనలు, ప్రజల ప్రాథమిక స్వత్వములకు భంగము గలిగించునని, దేశ మంతయు నుద్బోషించెను. ప్రజల సమావేశములనేకము లీ సూచనలను ఖండించుచు, తీర్మానముల గావించెను. కాంగ్రెసు మహాసభ నా రీ సూచనలను మనసునందికొనియే జన్మస్వాతంత్ర్య సంతక ప్రకటన (Declaration of Rights) మత్వవసర మని తీర్మానించిరి. రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘము వారి సూచనలే యమలులోనికి వచ్చుచో, రాజభక్తిపరులగు దేశభిమానుల జీవితము దుర్భర మగుననుటకు సందియ ముండదు. వారెల్లప్పుడును అనుమానము అవిశ్వాసము వ్యాపించి యుండు వాతావరణమునందే జీవితము గడువవలసి యుండును. తాము నిర్దోషులమని ప్రపంచమున కెఱుకపడుచుట కిప్పుడున్న న్యాయ శాసనా సౌకర్యములు గూడ రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘపు సూచనలలో తొలగింపబడును. అందుచే కాంగ్రెసు సభలో పాల్గొన్న వారు గాని, కాంగ్రెసు యుద్ధమమున కభిముఖులుగ నున్నవారు గాని, రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘపు సూచనల నేమాత్ర మామోదింపజాలరు. కొరవనియు లగు కవర్టీ గారు, ఈ సూచనల నమలులో బెట్టుటచే వ్యక్తి స్వతంత్ర్యమునకు గలపగున్న యిబ్బందుల ప్రకటించియే ఈ వివేచన విచారణకు ప్రస్తుతముచేసిరి. బాధాచారోద్యోగ శాఖవారి చర్యలను విచారించుట కొకసంఘము కేర్పాటుచేయవలయు నను తీర్మానమును బెన్సిల్వేనియా ముఖపాడించిరి.

మే మిదివరకు తెలిసినటుల, విచారణసంఘము లకు నెంకొప్పుటచే గలుగునయోజనము మృగ్యమని, అనుభవము దెలుపుచున్నది. ఏలనన, విచారణాలాభ మెల్లప్పుడును సంఘసభ్యుల నిర్ణయముపై నను వారు జరుపు విచారణాస్వభావముపై నను ఆధారపడి యుండుట నిశ్చయము.

కాని, రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘపు సూచనల గూర్చి యిప్పుడు చర్య దీసికొనుట నాపీవేయవలయు నను భాగమునకు, ప్రజా నియుక్తసభ్యు లేల ప్రతికూలింపిరి తెలియకున్నది. ఈ తీర్మానమునకు ప్రతికూలురు 46 మంది యుండుటయు, అనుకూలు రిద్దరు మాత్రమే మిగులుటయు శోచనీయము. ప్రాథమిక స్వత్వములు సంరక్షించబడవలె నని, కాంగ్రెసు మహాసభలో తీర్మానము సంగీకరించిన ప్రముఖులు, సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణసభలో అట్టి ప్రతిపాదనమునకు విముఖత జూపుట, శోచనీయము. జన్మ స్వాతంత్ర్యముల కన్న ను, రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రజాతరములు గాజాలవు. నాగరిక ప్రపంచమున మనుజుని జీవిత మంతయు, ప్రాథమిక స్వత్వ రక్షణముపై నాధార పడియున్నది. అట్టి స్వత్వములను కాపాడకొనుటలో, ప్రజాప్రతినిధులు తమ ధైర్యమును జూపలేకుండుట జూడ, వారి ప్రాతినిధ్యము హస్తాన్వదమని తేలుచున్నది. రాజద్రోహము, కుట్రలు, మొదలగు నేరములను సామాన్యజ్ఞానము గల భారతీయు డెవడయినను గర్హించితిరును. అట్టి నేరముల గావించినవారిని శిక్షించుటకు ప్రభుత్వము వారికి తగిన యధికార ముండుట అత్యవసర మని ఎల్ల రంగీకరించెదరు. అట్టి యధికార మిదివర కమలులో నున్న శాసనములలో నుండియే యున్నది. కాని దుర్మార్గులను శిక్షించుటకై, ఏదైనా శాసనములు సన్మాన్యులకు బాధగలిగింప గూడదు. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును బోనాడజనదు. దుర్మార్గుల శిక్షించుటకొరకు, న్యాయ శాసన సూత్రములను సులభముగ బోనాడగూడదు దేశ రక్షణ శాసనము, శత్రు దండనార్థమై నిర్దిష్టప బడినను, అయ్యది భారతీయులపై గూడ విరివిగ ప్రయోగింపబడినది. కాని యుద్ధానంతరమువఱకును, ఎటులయినను కొన్ని యిబ్బందుల కొరవక తప్పదని, భారతీయులు సమాధానపరచుకొనిరి. అపాధారణ సమయములలో నుపయోగింపదగిన నిర్బంధ శాసన సూత్రములు, యుద్ధానంతరము శాశ్వతముగ శాసనరూపము దాల్చవలయు నని, రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘమువారు గావించిన సూచనలు, ప్రజలను భయ విభ్రాంతుల జేసినవి. కవర్టీగారు దెలిసినటుల, రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘమువారి సూచనలు ఎక్కువగా ఆర్థిక బోలియున్నవి. అట్టి సూచనలు, ప్రజలలో విశ్వాసము బురికొల్పజాలవు. సర్ విలియము విక్సెంటుగారును, సర్ వర్మిలవెల్లుగారును, సర్ బాబ్జి లాండ్సు గారును రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘసూచనలపై చర్య నాపుటకు ఏలు లేదని, కవర్టీగారి తీర్మానము నెదిరించిరి. నిర్బంధవిధానావలంబనమునకు పేరెన్నికగాంచిన, సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు, గూఢచారోద్యోగలను ప్రశంసించుచు, నిర్బంధావాసములో నుంచబడిన వారి సంఖ్య చాలదనియు, సంకను చాలమందిని నిర్బంధావాసమునం దుంచిన లాభకరముగ నుండెదదనియు, నుపన్యసించిరి. సర్ విలియము విక్సెంటు గారు తమ యంగీకృతస్వాసమున రాజకీయ సంస్కర్తల ననుసరణముగ దూషించిరి. రాజకీయసంస్కర్తలు తదితరుల మానసముల నుద్రేకపూరితము గావించి సమయ మేతెంచినపుడు వారిని అడవులో నుంచ

లేకున్నా గని, విక్సెంటుగారు నిందించిరి. ఏరి యూహాప్రకారము, రాజద్రోహ నేరములును కుట్రలును రాజకీయ సంస్కర్తల యుపన్యాస ఫలితము లని గన్పట్టుచున్నది. ఈ యవనిందయు దెలిపి భావ మిమికి యున్నదో, ప్రజానియుక్తసభ్యులు గ్రహించిరి లేదో తెలియకున్నది. బెనర్జీగారును శ్రీనివాసశాస్త్రిగారును, డాక్టరు సపూగారును సి. ఐ. డి. శాఖవారిచే ప్రజలకు గలుగుచున్న యిబ్బందుల గూర్చి స్వానుభవ పూర్వకముగ దెలిపిరి గాని, తీర్మానములో మొదటి భాగమున కామోదము హావజాల మని నుడివీరి. ఇందుకు వీరి హేతువు లెవ్వయో, అస్సాసియేటుకు వార్తా సంఘమువారిచ్చిన తృప్తివాదలలో విపులముగ గన్పట్టవు. శాస్త్రిగారు, న్యాయవాదులు చేయదగిన కార్యమును తాము నిర్వహింప నేర మని దెలిపిరి. బెనర్జీగారు, తీర్మానపు మొదటిభాగమును ప్రతిపాదించుట కిది యనుకూల తరుణము గాదని దెలిపిరి. అనుకూలతరుణ మెపు డేతెంచునో, దోచకున్నది. జిన్నాగారి భావము దుర్గాహ్యముగ నున్నది. రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల కమిషను వారి సూచనలలో గొన్నింటిని ఎట్టి నాగరిక ప్రభుత్వము అమలులో బెట్టుటాన దని జిన్నాగారు దెలిపిరి. కాని రాజద్రోహ సంబంధ మగు నేరములను విచారించుటకు విపులముగ విచారణకన్న, సత్వర విచారణ మార్గమే శ్రేయస్కర మని వీరి యభిప్రాయము. ఈ తీర్మానము సంగీకరింపజాల నందులకు, జిన్నాగారు విచారించిరి. మిగిలిన సభ్యు లెట్టి యభిప్రాయముల నొసగిరి తెలియలేదు. కవర్టీగారి యుద్దేశమును, ప్రజాప్రతినిధులు గాని ప్రభుత్వసభ్యులు గాని, గ్రహించుటకు పాటుపడ లేదు. రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘపు సూచనలు శాశ్వతముగ శాసనముక్రింద మార్పబడునని, దేశములో గలుగు విభ్రాంతికి మేర యుండదు. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య మపాయకరమగు స్థితియం దుండును. ఒకవంక రాజ్యాంగ సంస్కరణములు సఫలమగునని ప్రజలువిశ్వాసుచున్న సమయమున, ఈ నివేదికముపై నెట్టి చర్య దీసికొనవలయునో యోచించుట, భావ్యముగ గాన్పించదు. సిడెహాము వక్షపాతులు రాల్ఫ్ ట్రెంట్ల సంఘ నివేదికము గూర్చి గోరంతలు కొండంతలు చేయుచు, సంస్కరణములను విఫలపరుప జూచుచున్నారు.

ఈ సంఘమువారు ప్రచురించిన సూచనలు వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమున కెంతటి నిరోధముల గల్గించునో, పాఠకులకు దెలిసియే యున్నది. అయినను వాటిని సంగ్రహముగ నిట వివరించెదము. రాజద్రోహమును శిక్షించుటకు ప్రస్తుత న్యాయశాస్త్రమున శాశ్వతముగ మార్పుల గలిగింపవలె నని సంఘమువారు గోరుచున్నారు.

(1) సాక్ష్యము విషయమై మార్పు లవసరము. ముద్దయిల ఒకప్పుడలలను గాని, అంగీకారములను గాని నరకు జేయగూడదను పద్ధతయందు, మార్పవసరము.

(2) తోడి నేరస్థుని యొప్పుదలను అన్యుల సాక్ష్యబలిమి లేకుండ సంగీకరింపగూడదను సూత్ర కాశిన్యమును తగ్గింపవలయును.

(3) ముద్దయికి, యితరులనుండి బాధ గలుగకుండ, జేయు వాగ్దానములు పనికివచ్చునని, క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడ్ 343 కేవలముందు మార్పు జేయవచ్చును.

(4) నిషేధించబడిన పత్రములను స్వాధీనమందు గలవారు శిక్షణార్హులను దేశరక్షణశాసన సూత్రమును శాసనములో శాశ్వతముగ నిముడ్చవలయును.

(5) రాజ్యద్రోహ నేరములక్రింద శిక్షపడిన వారందఱును, తమ నివాస స్థలములను తెలుపు శుండవలయును. వీరు తమ మంచి పడత గూర్చి జామీను నియ్యవలయునని ప్రభుత్వము వాదజ్ఞా పించవచ్చును. నిర్బంధము లేకుండా విడిపించబడిన రెండు సాక్షులను సరిగ్గా వీరి సంచలనమును ప్రభుత్వమువారినిర్బంధించవచ్చును. వీరుజమీందరిగ సభలలో నుపన్యసించకుండు, ఆజ్ఞాపించవచ్చును.

(6) సాక్షులముద్రాకోసముండే, రాజ్యద్రోహ నేరము విషయమై వెదకటి శిక్షను గూర్చి ముద్దయికి నోటిను నిచ్చి, సాక్షులముద్రా వచ్చును.

(7) జ్యోతిలు గాని, అస్సెసరులు గాని లేకుం డను, కమిటీమెంటు గాని అప్పీలు గాని లేకుం డను, రాజ్యద్రోహనేరమును ముగ్గురు జడ్జిలు గల బెంచివారు విచారించవచ్చునని, కొన్నిరాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమువారి జ్ఞాపించవచ్చును.

(8) ఇట్టి కేసులలో ముద్దయికి మొదటనే చార్జి వివరములను వ్రాత మూలముగ దెలుప వలయును.

(9) ప్రాసిక్యూషను సాక్షులను ఛీఫ్ ఎక్జామి నేషను మాత్రమే జేయవలయును. ముద్దయి యీ తరుణమున క్రాసుపరీక్ష చేయుటకు వీలుం డదు. పిమ్మట చార్జి నిర్ణయించబడును. వాయి దాకు పిమ్మట ముద్దయి క్రాసు పరీక్ష కవకాశ మియ్యవలెను. ముద్దయి తన పక్షమున సాక్షుల మియ్యవచ్చును. ప్రజలీ విచారణను వినకుండు, కోర్టువారు నిషేధించుట కధికారము గదు.

(10) నేరము వాపుటకు, అనుమానించబడిన వారినుండి జామీను గోరుటకును, వారు నిర్ణీత మగు స్థలమునందు మాత్రమే యుండవలయు ననియు ఉపన్యాసముల నొవగగూడదనియు ఆజ్ఞా పించుటకును ప్రభుత్వమువారి కధికార ముండ వలయును.

(11) అపరాధాస్వేషణము రహస్యముగ జరుగవలయును. న్యాయవాదులు రావీలులేదు. సాక్షి విచారణలో నవసర ముండదు.

(12) ఒకరాష్ట్రమునుండి వేరొక రాష్ట్ర మునకు, కొందరు మనుజులు రాకుండు అటంక పరుపవచ్చును.

కొల్లెట్టు సంఘమువారి సూచనల స్వభావ ము గనుగొనుటకు వై సంగ్రహ వివరణ ము చాలును. పాలకపాలితులకు అన్యోన్యవిశ్వాసము పెరిగి, శాంతి ప్రబలపలసిన యీ సమయమున, కొల్లెట్టు సంఘ సూచనలపై చర్యకు గడంగుట ఎంతవరకు సమంజసమో పాతకు లూహించ గలరు. ఇందుగల ప్రబల నష్టమును గూర్చి ప్రశ్నలు తుముగావించి, కపర్దిగారు తమ ధర్మము నెఱవేర్చిరి. ప్రజలు గూడ, తమ యభిప్రాయములను అసం దిగ్ధముగ నువ్వక్తపరచుచో, ప్రభుత్వమువారు ప్రజల వాంఛలను నెఱవేర్చకబోరని విశ్వసించు చున్నారము. అందునై ముప్ప పత్రిక కొల్లెట్టు సంఘమును ఆంగ్ల దేశములో వెంటనే ప్రచురించ వలయునని కోరుచు, రాజ్యాంగసంస్కరణముల కును ఈ సంఘపు సూచనలకును సంబంధము గలదని ప్రాయశాన్యముల, రూతుల నేడు తంత్రీ వార్త నంపెను. ఈ నివేదిక నాధారపఱచికొని, టైము మొదలగు పత్రికలు సంస్కరణములను ఫలరహితముగ గావించవలయునని, ప్రబల ప్రయ త్నముల జేయుచున్నారు. ఈ మాత్రమయినను, దూరదృష్టి నుపయోగించక, ప్రజా ప్రతినిధి సభ్యులు కపర్దిగారి తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వ్రాలు నిచ్చుట అనుచిత మనియు, అలోచనా రహితమనియు, ఎల్లరకు దోషక మానదు.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమన్య

ఈ సమన్య గూర్చి మాంటాగూ గారిలో కూడ హిందూ దేశమున కేతెంచినట్టియు, నిదనరకు ప్రభుత్వ సహాయకార్యదర్శిగ నున్నట్టియు ఛార్జెసు రా బర్న్సు గారు కామన్సు సభలో నిటుల నుకన్యసించిరి :

“మాంటాగూ సంస్కరణములచే, బ్రాహ్మణ జాతికియు గలుగు నని, నాటింగుహము సభ్యుడు కలిగెను. వారావృత్తిలలో నీ ఫలిత మొక యభ్యంతరముగ నూచించబడినది. హిందూ దేశమున ఒకజాతి లేదనియు, పలుజాతులును పలుతెగలును గలవనియు, మాంటాగూ సూచనలచే బ్రాహ్మణుల ప్రాబల్య మతిశయించు ననియు, విమర్శకులు దెలుపుచుందురు. కాని వీరు తమ వాదమునే గ్రహించుట లేదు. ఉత్తర హిందూస్థానములో నీ సమన్య లేనేలేదు. దక్షిణ హిందూస్థానముందు వలె, ఉత్తరమున వర్ణ వైపర్యము గాన్పించదు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణే తరులకు తీవ్రభావము, చెన్నపురిలో మాత్రమే గలదు. అది స్థానిక మనిష్యులమగుచున్నది..... ఇట్టిస్థితి శోచనీయమే గాని తగిన రక్షణోపాయ ములు సంస్కరణ సూచనలందు గలవా యని యోచించవలయును. జనాభా లెక్కలజూచినచో, సంస్కరణ సూచనలు బ్రాహ్మణాధిక్యమునకు తా విచ్చునను భయమున కాస్తదము గాన్పించదు. బ్రాహ్మణులందరును గలసి 100-కి 4½ కన్న నెక్కువ లేదు. మద్రాసులోని బ్రాహ్మణులలో అంతర్భేదము లనేకములు గలవు. వారిలో వ్యవసాయ దారులు, భూమిఖానుందులు, వర్తకులు, న్యాయ వాదులు, ఉపాధ్యాయులు, మొదలగువారు గలరు. మద్రాసులో వీరు 100-కి 3 గురు మాత్రమే గలరు. 100-కి 3 గురు మాత్రమే గల బ్రాహ్మణులు, 100-కి 97 మందిగల బ్రాహ్మణేతరుల నడగ ద్రోక్కకుండు, రాజ్యాంగవిధా నము నేర్పరుచుట అసంభవమని, కొందరు దెలు పుచున్నారు. వక్రబుద్ధితో చాలోచించక బోయి నచో, విశాలమగు ఎన్నికహక్కుల నిచ్చి ఎల్లరకు తగిన ప్రాతినిధ్యము గలుగునటుల నొక విధాన మును నిర్ణయించుట అసంభవము గాజాలదు. అధికార మంతయు ఒకవర్ణమువారి హస్తములలో నిలిచి యుండు ననుట, భ్రమప్రమాదజనితము.”

దర్శి చెంచయ్యగారి నిర్బంధము

వీరి నిర్బంధ మెంతకాలమునుండియు జరుగు చున్న దనియు, వీరిని విడుదల జేయుటకు గాని, విచారించుటకు గాని ప్రభుత్వమువారు యోచించు చున్నారా యని గాల్గెర్నగారు శాసన నిర్మాణసభలో ప్రశ్నింపగ సర్ విక్టోరియా గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. వీరు 1917-వ సంవ త్సరము ఏప్రిలు 7-వ తేది నుండియు నిర్బంధ మునం దుంచబడిరినియు, వీరు గధరు పార్టీ లో సభ్యులనియు, హర్షయాలుగారి అనుచరు డనియు, జర్మనీవారు, భారతీయు నైనికులను ప్రేరేపించు టకై సయామునకు 1915-వ సంవత్సరమున దండయాత్ర వెడలినపుడు, అందు పాల్గొనె ననియు, వారి విషయము త్వరలో విచారించబడు ననియు, విక్టోరియాగారు నుడివిరి. చెంచయ్య గారిపై మోపబడిన నేరము లతిఘోరములుగ నున్నవి. వీరిని త్వరలో నీ నేరములక్రింద విచారిం చుట గాని, అటుల గానిచో వీరిని విముక్తుల జేయుట గాని, భావ్యముగ నుండును. వీరి కుటుం బమువారు కోకాంబుధియందు మునిగియున్నటుల

దెలియుచున్నది. త్వరలో నీ విషయమును, ప్రభు త్వమువారు విచారించెదరను వార్త, మాత్రసాక కవకాశ మిచ్చి వారి విచారమును బాపు నని యూహించెదము. ప్రభుత్వమువారు తమ వాగ్దా నమును త్వరలో చేర్చించెదరని నమ్మచుచున్నాము.

సంస్కరణవిధానము: భావినిత

మొయిల పత్రికా లండను విలేజ్ ఇటుల ప్రాయశాన్యము.

“ఇండియా ఆఫీసువారు, సంస్కరణవిధానము గూర్చి బూర్జిగ సంతృప్తి జెందలేదని, నిశ్చయ మయినది. ఐలింగుటను, కార్లెక్టేలు ప్రభువు గార్లు జూర్పు లవసరమని అంగీకరించుచున్నారు. అందుచే, సంస్కరణవిధానములో మార్పులు గలిగించవలయు నని ఆందోళనము గావించుట అత్యవసరము. ఇందులో బేరము విశేషముగ జేయవలయును. సిడెహాము గారిక వంకను, కాటను గారికొకవంకను, రాజీ యవసర మని అంగీకరించుచున్నారు.”

మాంటాగూ సతౌవలంబులకును, సిడెహాము ప్రభువుగారికిని రాజీ జరుగవచ్చునని, స్పష్ట మగుచున్నది. ఈ రాజీతో, భారతీయుల కెట్టి నష్టములేదు గాబోలు!

కాంగ్రెసు రాయబారము: బినెంటుగారు

ఆదిబినెంటుగారు బొంబాయి నగరమునం దుపన్యసించుచు, తామును, హాసేను ఇమాము గారును ఆంగ్ల దేశమునకు, కాంగ్రెసు బాయబారు లుగ వెడలుటకు సిద్ధముగ నున్నటుల, నుడివిరి. నిషేధాజ్ఞను తొలగించుచో, వీరు 5-వ అక్టో బరు తేదిని బయలు వెడలెద రని, దెలుపబడెను. బినెంటు, తిలక్కు, ఇమాముగార్ల వంటి దేశ నాయకులు ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలుచో, ప్రజల దృక్పథమసందిగ్ధముగ దెలుపబడుటయే గాక, కార్యసాఫల్య మగుటకు సందియ ముండదు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి తరుణమున నిషేధాజ్ఞను వెంటనే తొలగించుట న్యాయము. లేనిచో, ప్రజలలో తీవ్రమగు నాశాభంగ ముదయించుట నిశ్చయము. పటేలుగారి తీర్మానమునకు, ప్రభుత్వ మువారి యెటు సమాధాన మిచ్చెదరో యని, దేశ మెదురుచూచుచున్నది.

కేసపాటీ హత్య గావించబడుట:— కలకత్తాలో నిరువురు మహమ్మదీయులు జీవనోపాధి లేకయున్నా రని మౌరా డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారియొద్ద జేయబడిన కేసులో సాక్షులుజెప్పిన హుగ్గేట్ అతి అను వాదోకపాటి రాత్రి నిద్రించుచుండగ నై ఇరువురు మహమ్మదీయులు వారినిచ చడి వానిని హత్యజేసిరి

అందరొక్క పర్యాయము రాజీనామా నిచ్చుట:— ముగ్గిచెక్ మౌరామ్యూనిసిపల్ కమిషనరుగారు తప్ప కడచ కమిషనర్లందరు ఒక్కపర్యాయము గత మంగళవారమునాడు రాజీనామాలు యొసగిరి. మ్యూనిసిపల్ కమిషనర్లందరొక్క పర్యాయము రాజీనామా యొసగుటకు కారణమని తెలియదు. కాని వంగదేశపు దొరతనమువారు నూతనముగ గావించిన ఆర్డరు కారణభూతమని గ్రహించ బడుచున్నది.

ఫివరి ఇక్లెస్పెక్టరుగారిపై కేసు చేయబడుట:— మా నుంగ్డిలో ఫివరి ఇక్లెస్పెక్టరు గారు పిస్తోలుతో నీలగిరి జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగారిని కాల్చిచంపయ్యెంచినట్లు కేసు చేయబడెను. ఉద్యోగి చారాముదేశములో సంచరించవలసి యున్నదనియు తాము పిస్తోలు దీనుకుపోవుట కభ్యాసపడి రనియు ఇంజనీరుగారితో దాను సంభాషించుచుండగ ప్రమా దమున అది నేల బడెననియు దక్షిణమె ఇంజనీరుగారు దాని నెత్తి కుదు స్వాధీనము జేసికొని కేసుచేసి రిఫసు ఫివరి ఇక్లెస్పెక్టరుగారు మేజిస్ట్రేటుగారితో జెప్పిరి. కాని మేజిస్ట్రే టుగారు ఇక్లెస్పెక్టరు గారికి 5 రూపాయలు అపరాధము విధించి పిస్తోలును దొరతనమువారి యాధిక్యే జేర్చిరి.

విజయపాపానందము

(రైతుకు పరిచయము)

ఇంగ్లండు

దీని గురించి మెట్టి జా ఫిరంగుల ప్రయోగములను చాల దూరముననున్నది ఫిరంగులను జర్మనులు కాల్చుట మానివైచిరి.

క్రొత్త విమానము.

లండను, సెప్టెంబరు 20:—శత్రువుల క్రొత్త విమానము లుగా నెకమాదిరి చాల కుదిరుచున్నది. ఇంకొక మాదిరి చాల కొద్దిగా కనబడినది. అది కడువడిగ బోగలవు.

ప్రాణు

ఫాకుసేనాని యనస్కందనము

లండను, సెప్టెంబరు 18:—సకాలమున వివిధ ప్రకారములందు యుద్ధము జరుగుటచే జర్మనులు నిరుత్సాహులగుచున్నారు. ఫిరంగులను గురుచున్నారు. వీరికి చిత్తవిభ్రాంతి గల్గుచున్నది. ఫాకుసేనాని యనస్కందనము కలన జర్మను సేనానులు నిర్బంధులగుచున్నారని జర్మనులందఱు తెలుపుచున్నారు. మాత్రపులనులనుకూడా నివ్వెరపడుచున్నవారు ఈ సంవత్సరము ఏదో ఒకటి నిశ్చయము గావలయు నని నైని కులకును ప్రజలకును తెలియజేయుచున్నారు. నిజసంగతులను గప్పిపుచ్చుచున్నారు. ఇంతవరకు 200,000 మంది నైనికులను, 2,500 ఫిరంగులు మాత్రము మాకు స్వాధీనమైనవని తమ వారికి తెలుపుచున్నారు.

గొప్ప విజయము.

లండను, సెప్టెంబరు 20:—సెంటుక్వింటను యుద్ధము చాల గొప్పవిజయము. ఇప్పుడెచట సమరము విరమించుచున్నది. శత్రువు లతితీవ్రముగ కడుచేరువకువచ్చిపోయిటచే వారిలో హెచ్చుమంది మృతినొందిరి. నిన్నున ఎక్కువ అత్యున్న సేనలు పోయెను. గోడోను విల్లెస్సుగు స్థితి కలయుద్ధం 6 వ బ్రాండ్సెన బద్ధసేనను మరఫిరంగులతో నిర్మూలము గావించిరి. చోడను పెంచెన గ్రామములనుండి శత్రువులను పూర్తిగాకొరిమియి. సెంటు హెలియ కుత్తరమున ఆస్ట్రేలియావారు ముందునకే శత్రువులు తలపడలేదు. 18 వ తేదీని గుజుకోరు సోములకు నుభ్యతలపడిన 18 దివిజులనుండియు, మరియెందు నిలవనలనుండియుగూడ నైనికులను పట్టుకొంటిమి. ఒకటిని జనులో 1000 మంది నవ్వమైరి. ఒకవారము క్రిందట నాడివి జను వెనుకకుపోయిరి. ఇంకొకదానిలో 800 మంది నవ్వమైరి. ఆడివిజను సెప్టెంబరు 2 వ తేదీని నెట్లనుండి వెనుకకుపోయినది. ఈ రెండును మరల రానేలేదు. మొదటయు పట్టుకొనుట చే మాకిచట స్థాన మనుకూలమైనది. శత్రువులను గ్రామమునుండి తరిమియి. కొందరు తీవ్రముగా నెదిరించిగాని వారు ప్రధాన సేనకు దూరమైపోవుటచే వారికి కిక్కిలేదు.

వివాదము

లండను, సెప్టెంబరు 20:—మాకుల నన్నిటిని పాకు చేయవలెను. వివాదమున నందరూ తోడ్పడవలెను. గ్రామములను తగులబెట్టవలెను అని జర్మనులు చేసిన యుత్తరువు దొరకినది. ఓడిపోయినను జేకమును నాశము చేసెదననిజర్మను యనరాజు నుడివిందున నకని ప్రాతాహమునచే, ఈ యుత్తరువు చేయబడినట్లున్నది.

ఇంగ్లండు - నిర్బంధనైనికత్తెము

లండను, సెప్టెంబరు 21:—అక్టోబరు 1 వ తేదీ మొదలుకొని 15 వ తేదీవరకు ఇంగ్లండులో పటాలమున సేనలు చేరుకాలము పొచ్చించబడినది. నైనికులు చేర్చు నుద్దయము! సాగనపుడు, నిర్బంధనైనికత్తెమును ప్రవేశపెట్టవలెననిచ్చినపుడు పార్లమెంటు సమావేశమై తరువాత పార్లమెంట్ వరకు! తీసికొనవచ్చు ననియు అనుచే 15 వ తేదీకి ముందు ఏమియు చేయ విలులేదు అనియు నిశ్చయించుకొనిరి.

గొప్పవిజయము.

లండను, సెప్టెంబరు 21:—అక్రూను లావేరీమధ్యనున్న రంగమంతయు బ్రిటిషువారి స్వాధీనములో నున్నది. పడమటి రంగములో ఇయ్యది చాల ప్రాముఖ్యమైనది. బుధవారమునాడు హిందెంబర్లకుండ్లదగ్గర నున్న వేగుస్థానములందు పోరుజరిగినది.

నది. ఇందువిజయము చేకూరినది. ఇంగ్లీషు నైనికులు భారీరానునివించుకొనిరి. జర్మనులు ఎందుకు బనికొనివారని ప్రపంచమునకు నచ్చుటలు ఇంగ్లీషు నైనికులు పోరిరి. మొయివిర్ను దగ్గర రెండురోజులు హోరాహోరిని యుద్ధము జరిగినది. ఈ యుద్ధమును రోడ్డునుండిట్లువద్ద జరిగినయుద్ధమునకు పోల్చునగును. అనామునుండి తప్పించబడిన సమయమున రెండు రోజులు అద్వితీయముగపోరిన స్కాంటులాండు నైనికులు అతి బలసీనముగ నుండిరి. కండ్లు తెల్లబడినవి. కాని తమనిని సన్యానించినవారి యుత్సాహమును గ్రహించగలిగిరి. ఉచితప్రత్యుత్తర మొసంగజాలిరి. నిలువనీడలేక వీరు పోరులనీనచ్చినది. జర్మనులు ఎప్పుడు ఏసమయమున బాంబులను మీద రువ్వుటకు సమీపించెదరోయని వీరు కడుబాగరూతతో నిరంతరము రెప్పవెల్చుక వీరు సంతోషించుకొనుచుండిరి. వారు శత్రువులను నన్నున భీతపెట్టుకాల్చెను. ఎంతసేపును తమ మందుగుండు సామగ్రి చివరవరకు చాలునా లేవాయను సంకయతుప్ప చేరొందునంత వారిని బాధించవాయెను. వారు శత్రువులకు లోబడుటకు ఎంతమాత్రము ఇచ్చగించలేదు. అంతయవ్వు తటస్థించెనని మొండిచైతన్యతోవారి తమ బ్రిటిషువేగుస్థానము లోబడుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

బ్రిటిషు నైమానకుల యుద్ధము.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—విమానములగుర్చి బ్రిటిషువారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—నాథారణము ప్రతికూలముగనున్నను మానైమానములు గగనమార్గమున సంపదించుచు నేయున్నారు. 16 టన్నుల బాంబులను బరపిరి. 7 శత్రువిమానములను నాశము చేసెవారము. 8 డిండిని పనికిరాకుండగ క్రింద బార్రోలివారము. బ్రిటిషువిమానములు 8 కాన్సియంటు లేదు. రాత్రిబాంబులను వేయు శత్రుయంత్రములను 8 డిండిని నెలగుల్చియి. రాత్రి విహారిచు మావిమానము లన్నియు నురక్షితముగ తిరిగవచ్చినవి.

సిత్తిగతు లేవియు మార్పుజెందలేదు.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—(సాయం 11-10 గంటలు) బ్రిటిషుప్రతికూలు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—లావాసీకి వాయువ్యముగ శత్రుయుద్ధము తీవ్రత జెందలేదు. మాస్టానములందు మార్పు లేవియు కలుగలేదు. విక్టియర్ను-గన్లెయినుకు దక్షిణముగను, జిల్లిలివ్ మట్టుప్రక్కలను కొంతవరకు మాస్టానములను బలపరుచుకొంటిమి.

శత్రుపంక్తులలో చొరబడుట.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—(సాయం 1-25 గంటలు) పరాసు ప్రతికూలు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—సెంటు క్వింటిక్ ప్రవేశమందును, ఎయిను కుత్తరమునను రాత్రి శత్రువుల పోరు మాత్రము జరిగినది. వెస్ట్ రణముఖమందు రెండు సార్లు శత్రుయత్నములను ఆకస్మికముగ నైబడి ప్రతిహత మొనర్చివారము. చాంపేను, లోరెనులోని శత్రుపంక్తులలో క్షిమా నైనికులు చొరబడిరి. చాలమందిని బండిలగగూడ గొనివచ్చిరి.

మిత్రమండలివారి విజయపరంపరలు.

లండను, సెప్టెంబరు 23:—(ఉదయము 2-10 గంటలు) తూర్పురంగమందు పరాసు లిట్లు తెలిసి:—బల్గేరియనులు జర్మనుల సహాయముతో పరాసు సెర్బియను సేనల నెడకొని 21-వ తేదీని హ్రాకివిసోమ్యాసమదగ్గర పరాసు సెర్బియను నైన్యముల నికోఫమున ప్రతిహత మొనర్చినది. ఈ నైన్యములు వోలాగ్నీ, కవాదరును దాటి వెగోటియా సెను రకపో ముఖముగనున్న వార్డురుకు చేరినవి. ఇట్లాస్కానై పున శత్రువులు యుద్ధసానుగ్రహించిన ఒకేపెట్టున నాశము చేయుచుచున్నారు. వార్డురు, దొరెయి ప్రవేశములందు స్థలములను, మందుగుండు కాలలను నైమానికకాలలను తగులబెట్టుచున్నారు. బండిలసంఖ్యయు ఫిరంగులసంఖ్యయు హెచ్చుచున్నవి. కొండఫిరంగులన్నియు సంపూర్ణముగ నశిపరుచుకొంటిమి. 105 మిల్లియారుల కొలతగల ఫిరంగులుగూడ స్వీకృతమైనవి. తికోగమను గావించుచున్న శత్రువులను మా నైమానికులు వెన్నంటి వీ కావపరుచుచున్నారు. సెర్బియన్లలో తూర్పు భాగమున శత్రువులు వెనుకకుమరలుటకు ప్రారంభించిరి. చానిస్టీ

కోరలు మిత్రమండలివారి నశమైనది. జెనామ్యాసిపుకు వాయువ్యముగను ఉత్తరముగను పరాసుగ్రీకు నైన్యములు ముందుకు పోవుచు నేయున్నవి. వీరికి సెర్బియనులు తోడ్చిరి.

లండను, సెప్టెంబరు 23:—(ఉదయం 8-10 గం) పరాసు వారిట్లు తెలుపుచున్నది:—సెంటుక్వింటినుకు దక్షిణముగ మాస్టానములను హిక్కోట్టల్ పోంట్లనుకుతూర్పుగ వెంచినవారము. ఎయిను కుత్తరముగనున్న వెంచాయకు సరిహద్దులను జేరివారము. జర్మనులు మాడుకడవలు ప్రతియుద్ధ మొనర్చిరి. వారు మాపంక్తులను సమీపించక పూర్వమే అల్లమాంటు కుత్తరముగ ఈ ప్రతియుద్ధమును ప్రతిహత మొనర్చివారము. స్కాంటికోవతూర్పుగ కొంతస్థానమును ఆక్రమించుకొని కొంతమందిని బండిలగ గొంటిమి.

బాల్కను

జెకోస్లావకుల రక్షణము.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—ఇటలీవారిట్లు తెలుపుచున్నది:—దొస్టాద్దగర్ 708 వ స్థలము దగ్గర శత్రువులు ముఖ్యరక్షణమును ముట్టడించిరి. ఈ ప్రవేశమును జెకోస్లావకులు దివ్యముగ కాపాడుకొనిరి. కొంతవరకు లో జొరబడిరి. కాని ఆపారనవ్వులతో వెనుకకు బారదొలబడిరి. పూర్వపు స్థితి మరల సంపూర్ణముగ ఏర్పడినది.

ఇటాలియనుల యనస్కందనము ప్రారంభమగుట.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—సెర్బియన్లలో మిత్రమండలి సాధారణ యనస్కందనముతో పాటు ఇటలీవారు కనివారము తీవ్రముగ ఆనస్కందనమును ప్రారంభించిరి. శత్రువుల స్థానమును బట్టుకొనిరి.

సెర్బియనుల పురోగమము

లండను, సెప్టెంబరు 22:—సెర్బియనుప్రతికూలు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—20 వ తేదీని ఉత్తరముగ 20 కిలోమీటరులు ముందు చేగివారము. కావర్దాకు ఉత్తరముగ చాలకిలోమీటరులు ముందు చేగివారము. కావర్దాకు ఉత్తరముగ చాలకిలోమీటరుల దూరములో నున్నారము. మరియు 12 ఫిరంగులు మా నశమైనవి. జర్మను బల్లర నైన్యములు రణరంగమునకు సహాయ మొనర్చుటకు ఏలేంచుచున్నవి.

జర్మనుప్రతికూలిప్రాయము

లండను, సెప్టెంబరు 22:—మ్యూనిచ్లోనియాలో ఇంకను మరికొంత ప్రవేశము పోయినను దానివలన వనము భయపడ నవసరములేదు. క్రొత్త బల్గేరియను నైన్యములు రణరంగమునకు వచ్చునని తెలియుచున్నది.

ఆస్ట్రీయను పటాలములచర్య

అంగ్లో పరాసు రంగమున కేగమని ఒక ఆస్ట్రీయను పటాలము కోవునోదగ్గర తిరస్కరించెనని కీపునుండి తలపెచ్చినది. ఎర్రబందా నెత్తినది. ఇంకొక రెండుపటాలములు గూడ ఇట్లే చేసినవి.

జపాను

జపానుమంత్రుల రాజీనామా.

టోకియో, సెప్టెంబరు 22:—జపానుమంత్రులు రాజీనామా నిచ్చిరి.

రుష్యా

రషియాలో జర్మనులు.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—10 వ తేదీని రషియాలో నున్న దృఢకాయలగు జర్మనులందరూ సోవియట్ నైన్యము. లో జేరవలయు ననియు ప్రాక్ రంగమును నశిపరుచుకొనెదమని భయపెట్టుచున్న జపాను, మిత్రమండలివారితో నెదిరి పోరులయు నని తెయిజరు అందరిని ఆహ్వానించెను.

జెకోస్లావకులుగూడ తమలోచేరినవారేయని మిత్రమండలివారు ఆంగీకరించిరి. ప్రపంచశత్రువుల జర్మనులతో పోరు వారిలో వీ రొకరుగ నెంచబడిరి.

కరునుకుదగ్గర ఎం.ట్రాటుస్కిగారిని చంపుటకు చేసిన యత్నములన్నియు విఫలములైనవని తలపెచ్చినది. ఒక నైనికుడు గుండును కాల్చెను. కాని అది తప్పిపోయినది.

బాక్సును ఖాళీచేయుట.

లండను, సెప్టెంబరు 19:—బాక్సుప్రజలు తమకు తోడ్పడుదురని బ్రిటిషువారు తలచిరి. సముద్రమార్గమును నురక్షి

తమగ నుండుటకు ఈ పటాలములు తోడ్పడుననియు యోచిం
చిరి. ఆగస్టు 17-న తేదీని జరిగిన యుద్ధమున ఆర్మీయములు
నమ్మకద్రోహముగ ప్రవర్తించిరి. యుద్ధముచేయమని తిరస్క
రించిరి. తమ ఇండ్లకు పోయిరి. బోలిషివికు నాకాదళము మా
నైనట్లను కొంతదూరము గొంపోయి ఇంక ఎట్టి ప్రయత్న మన
పరములేదని అనుకొనినవి.

ఆగస్టు 28-న తేదీని తురుష్కలు ఆతిపట్టదలతో
యుద్ధమొనర్చిరి. కాని నార్మన్లపక్షమున వచ్చెట్లనై నై న్యములు
దీనిని ప్రతిపాత మొనర్చినవి. కాని వీరు లొంగవలసినవచ్చినది.
పరిస్థితులన్నియు ప్రతిపాలముగ నుండుటచేతను మాకు సహాయ
మేదియు లేకుండుటచేతను మేము సెప్టెంబరు ఒక తేదీని బా
కూను భాళి తేయటకు నిశ్చయించుకొంటిమి. ఆరోజునే
తురుష్కలు మరల ముట్టడిసల్పిరి. మిత్రమండలివారు మరల
సహాయము గావించకాలరైరి. అందుచే వారిట్లనై న్యములు
ఆర్మీయమున, రషియను నై న్యములు పారిపోవుటకు ఏర్పాటు
చేయవలసినవచ్చినది. వీరికిగొప్పకష్టముకలెనని భయపడుచున్నా
రు. రెండవతేదీని రషియను సేనాని కొంతనై న్యము సహాయార్థ
మంపెను. కానివలన మరికొంతకాలము బ్రిటిషువారు పోరినట్ల
యిందుకొనిరి. మరికొంత నై న్యసహాయము వచ్చునను ఆశతో
ను, శత్రువులు తీవ్రముగ తాత్కాలికముగ పోరుటచేతను
మిత్రమండలి నై న్యములకు ఉత్సాహ మతి శ
యించినది. బాకూను విడిచి వెట్టి పోకూడదని
నిశ్చయించుకొనిరి. నాకాదళచర్య విపరీతముగ నున్నది. వీరు
బ్రిటిషువారిని భాళి తేసి పోవుటకు అంగీకరించలేదు. ప్రజలు
ప్రజలుగూడ ఏదై తునను తీర్చానించకాలరైరి. ఆఖరున. ఆర్మీ
యములు శత్రువులకే బాకూపట్టణమును వశపరుచుటకు రాయ
బారములను జరిపిరి. దీనివలన బ్రిటిషు పటాలమునకు ఇంకొక
క్రొత్తముప్పునకలుగజేసిరి. ఆర్మీయముల కృత్రిమమునజూచి
నాకాదళములు తమ ఫిరంగులను వీరిపై ప్రయోగించినవి.
14-న తేదీని తురుష్కలు మరల బలకరముగ యుద్ధమొనర్చిరి.
16 గంటలు యుద్ధమొనర్చిరి. ఈయుద్ధమున బ్రిటిషువారే విశే
ష భారమును వహించిరి. మానై న్యములు చివరకు బాకూను భా
ళి చేసినవి. ఆర్మీయముల ప్రవర్తనము రషియనులకు చీకర
కల్పించెను. రషియనులు తమనాకల నన్నిటిని భాళి చేసి పోవు
చున్న నై న్యములకము జేసిరి.

టర్కీ

ఆలెకబీసేనాని 25,000 వేల తురుష్క
నై నికులను బట్టుకొనుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 20:—19 వ తేదీని రాహటు,
సముద్రము మధ్య 16 మైళ్ళ రణరంగమున ఆలెకబీ సేనాని
ముట్టడి సల్పినాడు. తురుష్క ప్రవర్తనలను
చిట్టచొని మధ్యాహ్న మగుసరికి బాల్కరములో
12 మైళ్లవరకు లోపల ప్రవేశించ కల్గెను. నాల్లుజాతు తూ
ర్పుగనున్న తురుష్కనై న్యము వెనుక భాగములోనికి ఆర్మీక
దళములు ప్రవేశించినవి. తక్కిన ఆర్మీకదళములు పంపులా,
బెయిజింగ్ ప్రవేశించి ఉత్తరముగ తిరోగమనముగావించు
తురుష్కనై న్యములను అరికట్టుటకు ప్రయత్నించినవి. 18
తేదీని 3 వేల మందిని ఆలెచీ సేనాని బండిలగ గొనియెను.
బార్డును పడమరగ ముట్టడిని సల్పెను. 3,4 మైళ్లవరకు వ్యా
పించిన ఎల్మగీరులో ప్రవేశించెను. బార్డును తూర్పుగను, ప
డమరగను పోవు రస్తాలన్నియు ఎల్మగీరు దగ్గర కలియును.
పడమరగనున్న తురుష్కలు తూర్పుగ తప్పించుకొనిపోకుండ
గ జేయుటకై దీనిని పట్టుకొనెను.

లండన్, సెప్టెంబరు 20:—పలనై న ప్రతీకలు ఇట్లు
తెలుపుచున్నవి:—18-న తేదీ రాత్రి జోర్దను, సముద్రము
మధ్య సాధారణపు ముట్టడిని ప్రారంభించి వారము. ఔరూస
లము-నల్లగుర్రస్తాను తూర్పుగ బ్రిటిషు హైందవనై న్యములు
జయకరముగ ముందుకొనినవి. నాంబునుండి ఆగ్నేయముగ
పోవు తురుష్కల రాకపోకల కనువగుమాగ్గమున కట్టివైచిరి.
రాహటు, సముద్రతీరముమధ్య కొంత ఫిరంగులపోరు జరిగిన
పిదప 19-న తేదీ యుద్ధమున పరానువారుగూడ ఈముట్టడి
యందు పాల్గొనిరి. మాకాల్ములు రణరంగముందున్న శత్రు
సంరక్షకస్థానము లన్నిటినిదాటి వానిలో 5 మైళ్లవరకు చొర
బడినవి. టర్కీరాము ఇనుపదారి మధ్యాహ్నము వీరివశమైన
ట్లు తెలియుచున్నది. ఆస్ట్రేలియను ఆర్మీకదళములు టర్కీ
రాము-మెగుడియ ప్రధాన యినుపదారిని చేదినవి. అనిబటా

దగ్గర నున్న రస్తాను గూడ చేరినవి. గొప్ప
మందుగుండు సామగ్రితోను ఫిరంగులతోను
వెనుకను పోవుచున్న శత్రువులను చంపాడెను. మిట్ట మధ్యా
హ్నము మాదీర రస్తాను బ్రిటిషు, హైందవ, ఆస్ట్రేలియను
ఆర్మీక దళములు బట్టుకున్నవి. బూర్డునుకు తూర్పుగ మంచి
హెడబాజి ఆరల్చి పటాలములు డెర్రానుండి ఉత్తరముగను,
దక్షిణముగను, పడమరగను పోవు యినుపదారులను లాగవై
త్రెను నాకాదళములు కూడ వీరికి తోడ్పడినవి. యుద్ధ
మింకను జరుగుచునే యున్నది. రాత్రి 8 గంటలకు 3 వేల
మంది బండిలగ నెంచబడిరి. ఇంక ఎందరు పట్టుబడిరో
తెక్కించబడలేదు. యుద్ధసామగ్రి కూడ మాచేజిక్కినది.
పడమరభాగమున 18 వేల తురుష్కలును, తూర్పున 6 వేల
తురుష్కలును 7 లరు. బూర్డునుకు పడమరగ శత్రువెనుక
భాగమున ఆలెచీసేనా యుండెను. ట్రెవీరియను సరస్సునకు
తూర్పుగనున్న హెడబూజి యినుపదారిని అరబ్బులతోసి
చేయుటచే తురుష్కలు తప్పించుకొని పారిపోవుటకు పీలు
లేదు. చాలచిక్కులు పడుదురు. డెడ్ సముద్రమునకు ఆగ్నే
యముగనున్న లోతుకుదగ్గర హెడబాజి అరబ్బులు తురుష్క
ల నోడిచిరి.

ఆలెకబీసేనాని ప్రభావము:—పత్రకలన్నియు వీరి
ప్రతిభను కొనియాడుచున్నవి. వీరి విజయముచే అసియా మైత
లో యుద్ధము ముగియగలదని అనుకొనుచున్నారు. ఎల్లిఫాంకి
అనగల్గవగుమాగ్గ మేర్పడినది. పలస్తయిను మెసపొటేమియా
లోనున్న తురుష్కల ఆశలన్నియు మంటగలిసినవి. తిరమగ్గ
నై న్యములో 25 వేల సుప్రసిద్ధ తురుష్క నై న్యములు చీల్చ
బడినవి. ఇది ఇచ్చటజరుగుటయు, బాల్కరలో, ఆయనస్థం
దనమును సకాలములో జరుగుటచే చాల అనుకూలముగ ను
న్నది. దీనివలన జర్మనులు, తురుష్కలకును బల్గేరియనులకును
ఎట్టి సహాయమును చేయవలసి యవస్థ నుండున్నారు. పడమటి
రంగమున ముగియనున్న యుద్ధమునకు ఇది శుభసూచకములు.
ఏదైనను పడమటి రంగముననే పరిష్కారము కావలయును.

తురుష్కలనదరిపాటున తలపడుట

లండన్, సెప్టెంబరు 21:—పేలస్తీను రంగమున జనర
లు ఆరెన్సి గారు తురుష్కల సేనచరితలపడి పూర్తిగా నో
డించిరి. వేల్సు, ఇండియా సేన రాత్రి తలపడినట్లును రోడ్డుకు
కుడి ప్రక్కను పురోగమనము సలిపి 400 మందిని పట్టుకొనెను.
కొద్దిసేపు ఫిరంగులను కాల్చి తెల్లవారకముందు సెప్టెంబరు
తలపడిరి. శత్రు సేన తురులముగ నున్న కుడితట్టుననే అలన్చి
గారు తలపడి శత్రు సేనను పూర్తిగా నోడించిరి. మన నైని
కులు శత్రువుల తీగకంచెలను వీల్చి శత్రువుల మొదటిపంక్తిని
వశపరుచుకొనిరి. అందువలన శత్రువులు ఫిరంగుల నమరుక్కును
టకే అనకాళము లేకపోయినది. బ్రిటిషు, ఇండియా సేన లలి
సావాసముతో పోరినవి. ఒకవోట టర్కీ సేనయంతయును
సేనానులతో గూడ పట్టుకొనబడినది. మా అవస్థుండనము
ప్రారంభమైన కొన్ని నిమిషములకే తురుష్కలు తుల్కైరాం
వంకకు తూర్పుగా పోసాగిరి. మాసేనలు ప్రక్కకుమరలి తురు
ష్కలస్థానముల నాక్రమించెను. జ జా లి కా
త్మీ లి ల లో శత్రువుల ధి క ము గ నె ది రిం
చిరిగాని మధ్యాహ్నములోపుననే ఆరెండుస్థానములను ఎటోరిని
గూడ పట్టుకొంటిమి. తురుష్కప్రవర్తనీచీల్చి మా ఆర్మీక దళము
చొరబడెను. 8 గంటలగుసరికి ఆస్ట్రేలియా, బ్రిటిషు, ఇండియా
ఆర్మీకదళము శత్రు సేనల నతిక్రమించి వారికి పంపబడుసామ
గ్రుల రాకపోకల మాగ్గముల నిరోధింప నుత్తరముగ నేగెను.
శత్రు సేనలో ముఖ్యదళముల వారికి తగిన దుస్తులుండెను గాని
తక్కినదళములవారు చికిగిపోయిన దుస్తులనేధరించిరి. అదళ
ములలో యువకులు, తరుణులు, వృద్ధులుగూడ నుండిరి. చాల
మందినిపట్టుకొంటిమి. వా రొకజాతివారన వీలులేదు. వారిలో
కొద్దిమంది జర్మనులుగూడ నుండిరిగాని ప్రఖానజర్మను సేన
రణరంగమునకు దూరమున మరియొకవోట నుండెను. పరాను
సేనలుగూడ తోడ్పడినవి. 20-వ తేదీ రాత్రి శత్రువులనిరోధము
జోర్దను లోయలో తిప్ప తిక్కిన ఆన్ని చోట్ల ను
మంది మై న ది. మా ఎడమ ప్రక్క సేన ప్ర
క్కకు తూర్పుగా తిరిగి పశ్చిమముననుండి నాల్లుజాతో కలుసు
కొనిన రోడ్డునకును ఇనుపదారికిని చేరువనున్న బిడిను-బాకా-
మెనూడియా మొగ నాక్రమించెను. మా కుడిప్రక్క సేనను
శత్రువులు తీవ్రముగా నెదిరింపగా దుర్గమప్రదేశము మీదుగా
పోయి జర్మన సేన - నల్లగురోడు కుత్తరమున నెదురుగా

నన్ను కంటిబెట్టునే పజ్జి చేరెను. ఉత్తరముగ మా ఆర్మీక
దళము ఆర్మీగడ్డును రంగమును దాటి నాజరెకు, అఫూలు,
బెసీనుల నాక్రమించి దక్షిణమునుండి వచ్చిన సామగ్రులబండ్లు
మున్నగు వానిని చిల్లరముకలను పట్టుకొనెను. జోర్దనునది
మీద తేనెను - జి సేదమీరులకు మధ్యనున్న శత్రులు తప్ప
తక్కిన శత్రుల నన్నిటిని మే మాక్రమించితిమి. జోర్దనుకు
తూర్పున హెడబూజిగారి ఆరబు సేన డెకోవానుండి
వచ్చు చాల రైలుమాగ్గములను యూర్యువంతెన మున్నగు
చాలవంతెనలను నాశనముచేసెను. పట్టుకొనబడిన సేనలు సామ
గ్రుల వివరము లింకను బాగుగా తెలియలేదుగాని 8000 మందిని
100 ఫిరంగులను చాలగుర్రములను యంత్ర కళటములను
4 విమానములను చాల రైలు యంత్రములను
రైలుబండ్లను ఇంతవరకు తెక్కించిరి. దుర్గమ
మాగ్గములబడి పారిపోవుచున్న తురుష్కలను చాలమందిని
మాజమానములు హతముచేసెను. జర్మనీ టపాను తీసికొని
పోవుచున్న ఒక విమానము మా సేనల మధ్య క్రిందకు దిగినది.
ఆ ప్రదేశమింకను తురుష్కల వశముననే యున్నదని వైమాని
కు డచట దిగెను. పిమ్మట సంగతిని గ్రహించి వెంటనే విమా
నమును అందలి సామగ్రులను తగులబెట్టెను. అతనిని పట్టు
కొంటియని మిత్రమండలివారు తెలిపిరి. 18 వ తేదీ రాత్రియం
తయును జర్మన సేనలు నల్లగు దారికి తూర్పునను, తీవ్రముగ
పోరు జరిగినది. క్రొత్త సేనల నెడ తెరపి లేకుండ పంపితిమి.
జలదు వాడిబ్జోయెద్ద శత్రువులను నిరోధించితిమిగాని రెండు
గంటలసేపు బ్రిటిషువారు నాకాఫిరంగులను గాల్చి తీవ్రము
గా ద్వంద్వ యుద్ధమొనరించి సముద్ర తీరమునకును లిద్దాతు
రా యినుపదారికిని నడుమనున్న తురుష్కస్థానములను వశ
పరుచుకొనిరి. తురుష్కలు తుల్కైరాంవంకకు పోయిరిని
టర్కీ సేనాధికారులు 20-వ తేదీని ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

జర్మను నాకాదళమున సేనానుల మార్పు.
లండన్, సెప్టెంబరు 22:—వాక్ కాపల్లికి బదులుగ
బెజెహోగ్ గారు నాకాకార్యదర్శిగ నియమించబడిరి. వాక్ కా
పల్లిగారు సెలవుపుచ్చుకొనిరి. 1915 సం॥న ఆమెరికను నాకో
వోగ్గితో జరిపి సంభాషణమును జ్ఞాపకము జేసెను. తటస్థ
జేతపు నాకలనుగూర్చి అంతర్జాతీయ కాన్ఫ్రెసుల నవలంబించి
అంతర్జాతీయతో పోరవలయునని తెల్పిరియు శత్రువ ర్తక
నాక లేనను, తటస్థజేతపు నాక లేనను అంతర్జాతీయ కాన్ఫ్రె
సు నవలంబించి అందలి ప్రజలను ఆదరించవలయు నని చెప్పి
యుండి రనియు టెగిస్ట్రాటు పత్రక వ్రాయుచున్నవి.

సంధికై జర్మనుల యాతరత.

లండన్, సెప్టెంబరు 21:—బెర్లినునుండి తంజివారా
ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—ఆస్ట్రీయనులు ఉపరాజకములతో
యుద్ధముచేయు అందరిజేతయు నారసి సంధి ప్రకటనచుంపిరి.
అత్యంతభూతదయాప్రేమకులై యిట్లు చేసిరి. జర్మను మిత్రుల
రాజనీతికోవిదులు గూడ ఢిల్లీలులనే సఖ్యకై పాటుపడుచు
న్నారు. నూచింపబడిన బాధ్యతలేని చర్యయందు పాల్గొనుట
కు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు ఇచ్చగించుచున్నారు. మనో
వాక్యానుకర్యముగ కాళ్యోకమును సంధిని వాంఛించు
చున్నారు.

జర్మను రాజకీయ వైషమ్యము.

ఆమెస్తరడం, సెప్టెంబరు 22:—బారనుకువాల్యనును
తొలగించుటతో విషమస్థితి ప్రారంభమైనది. ఆస్థానముననియ
మింపబడిన హింట్లు నిరుపయోగమయ్యెను. వియన్నా విషయము
న నశనిచర్య కేవలము నింద్యమైరి. హార్టి లింగు పార్లమెంటు
పరిపాలనము నేర్పరుపకలుగునేని ఎవరికిని ఆజ్ఞేపణములేదు
గాని అతడు సాంఘికవాదుల రాక కంగీకరించడను వదంతి
సత్యముగనేని అతనియం దధికసంఖ్యముల వారికి విశ్వాసముం
డదు. పర్యవసానము ప్రధానవర్గము వారివశమున దున్నదనుట
నిశ్చయము.

బెర్లియము - సంధిసూచన.

లండన్, సెప్టెంబరు 22:—బెర్లినులోనున్న కొలొను
గెజటు పత్రికానిలేఖకు డిట్లు తెలిపెను. సంధివిషయమైట్లోయి
రింగ్ ప్రభువు బెర్లియము ప్రభుత్వమువారిని సమీపించిరి. తమ
ఉద్దాహములను బెర్లియను రాజవంశపులకు వీరికి బాంధవ్య
ము గలను. త్వరలో సంధి సమకూర్చుకొనుటకు బెర్లియనులు
గూడ ప్రయత్నించుచున్నారను నమ్మకముతో ఈయన రహ
స్యముగ బెర్లియను ప్రభుత్వమువారితో యోచింపవారంభించిరి.

సామాజ్యతాననభ.

ఈ నెల 23-క తేదీని రాజప్రతినిధిగారి అభ్యుత్తరం ద తాననభ జరిగినది.

దర్శి చంచయ్యగారు.

దర్శిచంచయ్యగారిని (పెన్సియర్ రాజధానిలోని నెల్లూరు వాస్తవ్యుడు) ఇండియా దొరతనమువారి యుద్ధపు ప్రాంతాల్లో నిర్బంధించిరా? ఎంతకాలమైనది? ఏమి కారణము? ఆతనిని వదలకురా? లేక విచారణకు పంపెదరా? అని గౌ. శర్మగారిడిగిరి. దర్శిచంచయ్యగారిని 7-4-1917-వ తేదీని ఇండియా జేశమున నిర్బంధించితిమి. అతడు గాతరు కత్తుకు చేరినవాడు. మరదలయిన సహకారి. సయాములోని భారతీయమైనికులు తిరుగుబడునట్లు చేయుటకుజర్మకులు చేసినపన్నాగము ననుసరించి ఆచటికి వెళ్లి పనిచేసినవారిలో నాతడొకడు. అతనివిషయము త్వరలో మరల నాలోచింపబడునని గౌ. విస్సెంటుగారు తెలిపిరి.

ఉప్పు నిలువ.

గౌ. శర్మగారు ఉప్పునిలువనుగూర్చి ప్రశ్నించిరి. ప్రస్తుతమున్న నిలువయు తయారై రాగల సరకును విజేశములనండి రాగల యుప్పును కలసి మాయూలువిడుదలకు చాలునని ఇండియా దొరతనమువారు తెలచుచున్నారని సర్ బార్జి బార్జెనుగారు నడిపిరి.

రాజద్రోహసంఘుని వేదికము.

గౌ. కపర్డిగారు.

ఈ నివేదికమును ప్రస్తుతము నిలుపుజేసి సి. వి. డి. కాళివారిపనులనుగూర్చి తెలిపితిమి విమర్శచేయుటకు అధికారులు సరిదికాయలును సమాన సంఖ్యగా గల యొక సంఘము నేర్పరచి వెంటనే విచారణ ప్రారంభించవలెను. ఈ తీర్మానము రెండు భాగాలు. కొలతు సంఘమువారి నివేదికములను నిలిపియుంచుట మొదటిభాగము, అపరాధ పరిశోధక కాళివారి చర్యలను విచారించుటకు సంఘము నేర్పరుచుట రెండవభాగము. క్రిమినల్ ఇంటిలిజెన్సు సెంట్రలు ఇంటిలిజెన్సు, ఆను రెండవకాళులనుగూడ సి. వి. డి. అనియే పిలుచుచున్నారు. ఈ రెండింటికిని సమాన సంఖ్యము కలిగినట్లున్నది. సాక్ష్యములను ప్రకటింపవలెనని నేను కోరితిని. వానిని ప్రకటింపలేదు సరిగదా కానవసరభ్యుత్తరము చూపించలేదు. ప్రత్యేకముగా పేర్కొనబడినవారు పంపబడినో లేదో దొరతనమువారు తెలుపరుగాని పంపబడలేదని దొరతనమువారు తెలుపిరి. విచారణ రహస్యముగా జరుపబడినది. ఎవరి కర్తవ్యము తెలిపింపబడినో చారినిపిలవలేదు. చారిన్యాయవాదులైన ననుమతించలేదు. ఇండియను సివిలు సర్వీసువారు సిద్ధపరచిన కాగితమును బట్టి సంఘమువారు నిర్ధారణచేసిరి. విచారణ కేసు రుసురా లేదు. సంబంధముగలవారిని విచారించలేదు. అడ్డుప్రశ్నలలేవు. కారణముల వారయలేదు. సమర్థులగు న్యాయమూర్తులు నిష్పాక్షికులే యగుదురు గాని విచారణమాత్రము పోక్షము. వారిత్వముగూడ సమగ్రముగ లేదు. కొన్ని ప్రత్యేకములకరించినవి. సాక్షివాక్యములను మాపకుండుటయేగాక తీర్పునుగూడ పూర్తిగా ప్రకటించలేదు. 189-వ పుటలో వ్రాతయేలేదు. విచారణ యంతయును గ్రహింపుమీద నాధారపడి యున్నది. ఆ విధానము సమగ్రము కాబాలదు గాన దానిపై తమ సంతృప్తికరముగాదు. సంగతులను పరికించలేదు. నివేదికములనుబట్టి వ్రాయబడినవి. ఇట్టిసితులలోనివేదికము ప్రకటింపబడినది. కాన మనమేమిచేయదగునని నేను తెలియగోరుచున్నాను. మనభ్యుత్తరమునన్నిటిని యుద్దేశములను కాననభ్యుత్తరము గ్రహించవలెను. నూచింపబడిన నివారణ మార్గములు వెళ్ళుకొల్పబడుటనండి ఏర్పరుపబడిన పద్ధతులకు ప్రత్యక్షవిరుద్ధములుగా నున్నవిగాన నట్టి నూచనల సంగీకరించుటకు బలవత్తమగు సాక్ష్యముండవలెనని లేకను-సర్ హెన్రీ కాటన్ గార్ల అభిప్రాయములను గౌ. కపర్డిగారు చదివిరి. పిమ్మట నూచనలను వివరించిరి. న్యాయమూర్తులు సమర్థులేగాని వారు పోక్షమున విచారించిరి. వారు కేసులను విశ్వాసమునూడనే ఆధారపడిరిని గౌ. కపర్డిగారిని.

గౌ. విస్సెంటుగారు.

నే నివిషయమును సామాన్యవిషయముగా భావించబాలను. ఇది చాలామార్పువిషయము. చాలమంది ప్రాణములను గోల్పోయిరి. దొరతనము వారికి చాలా నాం దోళనము కలిగియున్నది. బ్రిటిషు దొరతనమును పోలగించుటకు వెద్దకుటకలదని మే మెరుగుదుము.

సింగపూరు పం 2 బి వర్గా సేవ : ది గుడిట 28 గాను. నేనును ప్రజలను తమ కనుకూలురుగా చేయుటకు కుట్రచాడులు యెట్టింది. యుద్ధకాలమున విషయములను వెల్లడింపరాదని నైసికోవోగ్డగులును విజేశ కార్యాలయము వారును గూడ కోరుటచే వానిని వెల్లడింప వీలులేదు. మే మవలంబించిన విధానములవలన నంచిఫలితములు కలిగినవి. కాంతిసమయమున నియమముల నేర్పరుచుట కొక సంఘము నేర్పరుచుట నని బంగాళా దొరతనమువారు కోరిరి. అసంఘమువారు చాల సమర్థులు. సర్ బెర్నెలా వెటుగారు చాల ననుభవము గలవారు. బంగాళావండలసంఘమున పనిచేయుటచే బంగాళా విషయములను గూడ బాగుగా తెలియున్నారు. వారు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి ఏర్పాటులను న్యాయశాస్త్రీయ గుణయుగ పరికించవలసి యుండుటచే నికోధము లేవియును కలిగింపబడలేదు. వారు సాక్షులను ప్రత్యేకములనుగూడ చాల తెలివీలుగా పరిక్షించిరి. వారు ఏకగ్రీవముగ నూచనలను చేసిరి. అట్టివోదానిని నిలిపియుంచుట ఆసంఘము వారిని పోలీసు యుక్త్యాగులనుగూడ ననుమించుటయే యగును. మనమాలోచించు విషయము రాజకీయముగాదు. మహాభూతుకము న్యాయమూర్తుల సరాధుల తెరంగెరిగియున్నారు. గాన బాండ్లర్షియుండుట కనకాశములేదు. అపరాధులకు సంబంధించిన న్యాయస్థానముల తీర్పులను సాక్షులను విచారించియే వారి నూచనలను చేసిరి. ఈ నివేదికమును నిలిపియుంచుట కుపపాదకులు కారణము ను చూపించలేదు. సి. వి. డి. విచారణను గూర్చి గూడ ఏమియును నుచువలేదు. కొన్ని కారణములను చెప్పవలసియుండెను. కాని రెండింటిని సంబంధమేమియును లేదు. సి. వి. డి. కిపోర్టులను బట్టి నూచనలు చేయబడెననుట కారధార మేమియును లేదు. సి. వి. డి. వారు చాల క్లాసునియముగ యుద్ధసమయమున పనిచేసిరి. ముఖ్యముగా జర్మకుల కుట్రనుగుర్తించుటలో సత్వర్భక్తిముగ పనిచేసిరి. న్యాయమూర్తి బీచికాపు చంద్రావర్మగారు వ్రాసిన నివేదికముగూడ దీనిని బలపరుచుచున్నది. తమకాళునుగూర్చి సర్ ఛార్లెస్ క్లెంతుగారుపూర్వగరును. పైబెన్సు మారు బి. సి. మిత్తెగారు వ్రాసిన నివేదికమును పంజాబు వారందరును బాగుగా తెలియగూర్చున్నారు. విచారణకలన నొక నేను మాత్రమే మార్పుపడవలసివచ్చినది. ప్రస్తుతము సి. వి. డి. కాళును గూర్చి విచారణను జరుపవీలు లేదు. వారి నివేదికములు విజేశవిషయములకుగూడ సంబంధించియున్నవిగాన సర్ హెమ్మిల్టను గ్రాంటు గారభ్యంతరమును తెలిపెదరు. నేనాసంబంధములగు కారణములు కూడ గలవు. అట్టి విచారణను ప్రారంభించినచో ఆకాళివారు తమపనులను చూడ వీలుండదు. సి. వి. డి. వారికి మనము చాల కృతజ్ఞులమని విస్సెంటుగారు రిసిరి.

సర్ బెర్నెలా వెటుగారు.

నివేదికమును నిలిపియుంచ కూడదు. ప్రజల నమ్మకము నందును రాబట్టి యందును గట్టి నమ్మకముండుటచే కొందరి నివేదికమును నమ్మబాల కున్నారు. విచారణ సమగ్రముగా జరుపబడెనుటకు నివేదికమును కొన్ని ప్రకరణములు నిదర్శనములు. మూడవప్రకరణమున బాగుగా వివరింపబడినది: పిలకు పాలుగార్లను విచారించకుండుటకు కారణములు గలవు. నూచనల నుపపాదకు లామోడింప బాలమికి-చింతించుచున్నాను. పోలీసు వారును సి. వి. డి. వారును క్లాసునియముగ పనిచేసిరి. పిల్లలను విద్యార్థులను నయమున వెద్దలు సన్మార్గమునకు త్రిప్పుబాడవలెను. రంగంగమున నేనలు చాలభక్తితో పోరుచున్నవి. పోలీసువారికార్యముల నుచారభావముతో వివరింపదగును.

గౌ. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు.

ఈ నివేదికమును నిలిపియుంచగూడదు. నిలిపి యంచిన రాజకీయసంస్కరణము లంగీకరింపబడుటకు గూడ సభ్యంతరము కలుగనచ్చును. సి. వి. డి. వారు చాల బాగుగానే పని చేయుచున్నారు గాని వారివైని పరిశీలన యుండవలెనని విచారణ కిది అదను గాదు.

రౌలతుసంఘము వారి నూచనలను చర్చించుటకు ప్రజల కవకాశ మియ్యవలెను. దీనినిగూర్చి ప్రభువుల సభలో చర్చ జరిగినది. కొందరు సభ్యులు మాత్రంగా సంస్కరణముల సంక్షిప్తీకరములనియు రౌలతునివేదికము దానికి ప్రతిక్రియ యనియు నడిపిరి. సి. వి. డి. వారిబాధ పడలేక రంగపూరులో నొక యువకుడు ఆత్మహత్య చేసికొనెను గాన వారి చర్యలనుగూర్చి యుద్ధానంతరముననే విచారణ జరుపుట యవసరము.

గౌ. శాస్త్రిగారు.

నిలిపియుంచుటకు నేనంగీకరింపబాలను. దానిని గూర్చి న్యాయవాదులే తెలుప సమర్థులు. ఆదిచాల ముఖ్యవిషయము నానుభ్యున్న హేతు లగు న్యాయమూర్తి శాస్త్రి పి., సి. మిత్రగార్తీ నివేదికము సంగీకరించియున్నాడు. ప్రస్తుతవిచారణను ప్రత్యేకతీర్మానముగా నుపపాదించదగును. సి. వి. డి. వారినిగూర్చి ఇదివరకు వక్రలు చెప్పిన విషయముల నన్నిటిని నేనంగీకరించెదను గాని వారు చేయు నితర కార్యములుగూడగలవు. దానినిగూర్చి తగిన శ్రద్ధ నెవరును కనీంచియుండలేదు. సి. వి. డి. వారి బాధలకు పాత్రైనవారిలో నేనొకడను అని శాస్త్రిగారు నడిపిరి. తమకు సి. వి. డి. వారు కలిగించిన బాధనంతను వివరించిరి. స్వదేశమున ప్రేమించుటతప్ప మరి యెట్టి నేరమును చేయించుట కనుమానింపబడుట అక్రమము కాదా? నేనును నాలోచింపబడవలెను బాధలను పడుట కధికారసభ్యు లంగీకరించెదరా? మెజిస్ట్రే గారెప్పుడును ఆలోచించుచు నడుచుచుండుట శత్రునే అట్టి యా సి. వి. డి. వారతనిని కెంబడించుచుండగని నేనుకగ్రంథమున చదివితినీ. ఈ దేశమున యువకుల లాలోచించుచు నడుచుట సి. వి. డి. వారి కిష్టములేదు కాబోలు. (నాననము) సి. వి. డి. వారు సరియగుపద్ధతులవైని పనిచేయుటకు గ్రహింపవలసియున్నది. వారిచర్యలవలననే కాంతనర్తకులగు యువకులు పలువురు ఆరాజకులుగ మారుట తలస్థించినది.

గౌ. డాక్టరు సప్రూగారు.

మొదటిభాగమునకు నే సంగీకరింపబాలను. రెండవభాగమునుగూర్చి గౌ. శాస్త్రిగారితో నేకీభించుచున్నాను. సి. వి. డి. వారిచే ననుమానుడుగాని భారతీయుడు లేనేలేడు. ఎంత సాంఘికగౌరవమున్నుగూడ భద్రము లేదు.

గౌ. మార్పుగారు.

గౌ. కపర్డిగారి తీర్మానమున కిది అదను గాదు. యుద్ధమునుగియువరకు నెట్టివిచారణకును అవకాశములేదు.

గౌ. జిన్నాగారు

అసంతృప్తి కారణము దొరతనమువారి విధానమేగాని మరిఏమియును కాదు. ప్రజల సహకారమును దొరతనమువారు కోలనవారు తమ విధానములను మార్పుకొనవలెను. రౌలతు సంఘమువారి నూచనలలో కొన్ని తప్పు తక్కినవానికి నాగరికతగల జేశములలోని దొరతనమువారునుగూడ సంగీకరింపబాలరు. అవిషయ మిప్పుడు చర్చింపబడుట లేదుగాని ఏ ఆధారముల మీద నానూచనలు చేయబడినదియు తెలుపబడలేదు. ఆపత్రము లిచటలేవు. అధికారుల అధికారమును హెచ్చించుటకం విచారణ శీఘ్రముగా జరుపుట శ్రేష్టము. నేనీతీర్మానము నామోదించుట నిరుపయోగము. రౌలతుసంఘమునకును రాజకీయ సంస్కరణములకును సంబంధముకలదను విషయమున నేను బెనర్జీగారితో నేకీభవింపబాలను.

గౌ. బెనర్జీగారు

నే నట్లు నూచింపలేదు. సిద్ధి హము ప్రభువునర్తకు వారి నివేదికమువై నాధారపడి రాజకీయసంస్కరణముల కభ్యంతరము కల్పింతురని యుంజిని.

గౌ. లవెండసుగారు.

గౌ. జిన్నాగారు కొన్ని నూచనల సంగీకరించిరి. తక్కినవానిని నాగరికతగల దొరతనమువారు నామోదించ రాదనిరి.

గౌ. జిన్నాగారు.

ఆనూచనలను నేను సభలో స్పష్టముగా చదివి యున్నాను.

గౌ. లవెండసుగారు.

గౌ. జిన్నాగారు నూచనలను చదివిరిగాని ఉపోద్ఘాత తమను చదువలేదు. వివరింపబడిన హేతువులను పేర్కొనలేదు (విసండి - విసండి) ఆయనవారము నాయనవాక్యములే ఖండించినవి. ఈతీర్మానమును రెండుభాగాలుగా విడదీయుట సముచితము గాదు. రెండవభాగమును ప్రత్యేకతీర్మానముగా నెవరైన మరెయొకసారి యుపపాదించ వచ్చును.

గౌ. కృష్ణసాహిగారు.

ఈ తీర్మానము సంగీకరింపబాలను. గౌ. సర్. మై కేలు ఓడ్యారుగారు. గత 5 వత్సనములనుండి నాకిట్టి అపరాధములతో చాల పరిషయము కలదు. నాకు సి. వి. డి. వారి తత్వధికమగు సహాయమును చేసియున్నారు. పంజాబులో సి. వి. డి. వారి సహాయములేకున్న విప్లవోద్యమము నడచుటకు సాధ్యపడియుండదు. అని ఓడ్యారుగారు వివరములను తెలిపిరి. కొమగటా మీరూ

లో కచ్చివచ్చి మొదటనే పొచ్చునుంది నిర్బంధించిన తొందరలే లేకయుండును. అట్లు చేయక పోవుటచే పిమ్మట వారిలో పెక్కుమందిమీద కేసులు చేసి శిక్షింపవలసి వచ్చినది. పంజాబు ప్రజలను సిక్కులను చాల రాజభక్తిని చూపిరి. విప్లవకారులతో చేరుటకు నిరాకరించిరి.

గౌ. కపర్దీగారు.

ఈ తీర్మానముమీద వోట్లు వుచ్చుకొనవలెను.

గౌ. విస్మంటు గారు.

సర్ చార్లెసు క్లెవలెండు గారి సభలో లేకుండుటకు నేను చాల చింతించుచున్నాను. నేను పోలీసు పరిపాలనమును సమర్థించువాడను గావున్నను వారిపక్షమున కొంత నడుపుట అవసరమని తలచితిని. రాజకీయములకై పనిచేయు నాయకులని రాజకీయభావము లేని అనుచరులను అదపున సంచలనకపోయిరి. నాయకులు అనుచరుల మానసముల కుద్రకమున కలిగింపకలిగిరి గాని సమయము వచ్చినపుడు వారిని నిరోధింప జాలకపోయిరి. కాననసభవారి కపఖ్యాతి రాకుండుటకు వారి తీర్మానమును నిరాకరింపవలెను.

తీర్మానము వీగిపోయినది. గౌ. కపర్దీగారు వివరముల నడిగిరి. ఇద్దరనుకూలురు, 46 గురు ప్రతికూలురు.

న్యాయసానవార్తలు.

వార్టాక్టర్స్ గోడ్డు దోపిడీకేసు:—వైదోపిడిలో మొత్తము మీద 102 గురు పట్టుపడిరి. వీరు నాలుగు భాగములుగా భాగింపబడిరి. మొదటి భాగములో 30 ముద్రాయిలు కలరు. మొదటిభాగమువారి కేసు నిన్న విచారణచేయబడినది.

తాము నిర్దోషులమనియు తమవాదము బలపఱచుటకు సాక్షులు లేరనియు ముద్రాయిలు వాదించిరి.

గత 9 వ తేదీని వార్టాక్టర్స్ గోడ్డులో దోపిడీ జరిగినదను మాట వాస్తవము. ప్రస్తుతపు 30 ముద్రాయిలలో గొందరు అచ్చటను మిగిలినవారు బస్తాలను ఎత్తుకుపోవుచుండగను పట్టుకోబడిరిని చెప్పటచే ముద్రాయిలందరు అచటయుండెదరినప్పుడు. ఎరడే నేరము గావించెనో ఎట్లు శిక్షింపబడవలెను తీర్మానింపబడవలెను. ఇట్టి విషయములలో ఎవడు గావించిన నేరమునకు దగినట్లు వానికి శిక్ష విధింప బడునట్లు మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పి 2 రుపురికి చెతియొక 6 మాసములను 5 గురికి చెతియొక 4 మాసములను ఒక బాలుడు తప్పమిగిలినవారిలో ఒక్కొక్కరికి మూడు మాసములను కఠినశిక్షలు విధించి బాలునికి బుద్ధిచెప్పి విడిచిరి.

ఖయిదుశిక్ష తప్పింపబడుట:—బర్లార్ జిల్లాలో చెనికోలు గ్రామమేజిస్ట్రేటు బసవన్న గొడు అను నతడు తలారి సిద్ధ అనునతడు గ్రామములో దుర్గావలాడుట వలన కేసుచేసి విచారణ మీద తలారి సిద్ధునకు తాను మూడు గంటలు గ్రామచావడిలో ఖయిదుశిక్ష విధించినట్లు గత జూను నెలలో తాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారికి తెలియ పరచెను.

తనమీద కేసు చేయబడ లేదనియు తనకు శిక్ష విధింపబడలేదనియు తనకు పరపుష్టముకలిగించు నాడేమోతో బసవన్న గొడు వైరిపోర్టు మేజిస్ట్రేటు గారికి పంపెననియు తలారి సిద్ధ జిల్లా కోర్టులో కేసుచేసెను.

జడ్జిగారు గ్రామమేజిస్ట్రేటు రిపోర్టు అబద్ధపు రిపోర్టు క్రిందకట్టి వానికి 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధించి వానిసహకారుల కిరువురికి అపరాధములు విధించిరి.

ప్రాకోర్టులో జిల్లాజడ్జిగారి తీర్మానముమీద అపీలు చేయబడెను. తలారిసిద్ధునిమీద కేసుచేయబడలేదనుట ఆలోచింపదగి యున్నదనియు జడ్జిగారి తీర్మానములో విశేషకారణములేక బలముగ లేదనియు ప్రాకోర్టులో వాదించబడినది ప్రాకోర్టువారు జిల్లాకోర్టువారి తీర్మానమును రద్దుచేసి శిక్షలను కొట్టివేసిరి.

లేని అధికారము తెచ్చివెట్టుకొనుట:—నెక్ సారుగారి అఫీసులో ఉరుదుభావ అనువాది ఉద్యోగము చేయుచుండిన మానూబ్ హుస్సేన్ అనునతడు పోలీసు ఉద్యోగస్థుడనని చాటుకొని తిరుగుచు నగరమందు గొప్ప గొప్ప వర్తకులయొద్ద వైకమును లంచము దీసికొనుచు చేయబడిన కేసు విచారణ నుగిసినది.

అతడూ పురుషులెవ్వలో కనిపెట్టుటకు కొంచెము అపరాధము కలిగియుండిన ఉద్యోగములో నేరస్థుడు నియమించబడెను గాని అతడు అత్యగ్రహణీయత తన అధికారము

గూర్చి గొప్పలు చెప్పుకొనుచు తిరుగుచుండెను. తా నెకవర్గముండి ద్రవ్యము బదులువుచ్చుకొనెను వారిలో నొకరికి 50 రూ॥ లు పోలీయొకరికి 2000 రూ॥ లును నేరస్థుడు తిరిగి ఇచ్చి వేయుట కల న బదులు వైకమునంతయు అతడు స్వీకరముచేసి నిశ్చయించిట్లు లేచుచున్నది. నైస్యములో హాబీదారుగ చాలాకాలము పనిచేసినట్లు అగుపడుచున్నది. ఇప్పుడు శిక్షింపబడుటవలన భర్త వేతనము పొందుట నష్టపోవును. ఇదివఱకే నేరస్థుడు రెండుమాసములు జైలులో గడిపెను. మేజిస్ట్రేటుగారు జెప్పి వానికి 2 మాసములు కయి దుశిక్షమాత్రమే విధించిరి.

శిక్షించుటకు ఆజ్ఞయొసగుట:—గతజూలై నెల 17 వ తేదీని ఆరుజాచలముదలి అనునతడు రాజధాని నాల్గవమేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద తాను అర్జునముదలి అనువానికి 40 రూ॥ నిలువగల బంగారు కడిగిమును ఎరుచిచ్చినట్లును అర్జునముదలి దానిని తనకు ఇవ్వక ఒకమాద్యుడయెద్ద కుడువజెట్టికట్లు చెప్పినట్లును కేసు దాఖలుచేసెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ఉభయాలకు నోటీసులు పంపిరిగాని ఉభయముల కోర్టువ బోవనందున సమాచారమురాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు గారికి తెలియజేయబడెను. వారు ఆరుజాచల ముదలికి నోటీసుచేసి కోర్టువ రప్పించిరి.

కడిగిమును తాకట్టు పెట్టినట్లు అర్జునముదలి తనతో చెప్పులేదనియు అట్లు రిపోర్టుచేసి నగను రాబట్టుకొన తానుదలంచినట్లును ఆరుజాచలముదలి రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారితో జెప్పెను. మేజిస్ట్రేటుగారు అతడు చెప్పినదానిని ప్రాసీక్యూషన్ నీవేల శిక్షింపబడకుండదని వానిని అడిగిరి. అబద్ధపు సాక్ష్యము ఒప్పుకోబడుచున్నది. ఇట్టివగలను ఎరువుఇచ్చినవారు తమనగలను రాబట్టుకొనుట కిట్టికంత్రిములుపన్నుట చాలకాలమునుండి అధ్యసనములోనున్నవని ఆరుజాచలముదలిపక్షమునకామరావుగారు వాదించిరిగాని మేజిస్ట్రేటుగారు ఆరుజాచల ముదలిని ప్రాసీక్యూటరు చేయుటకు పోలీసుకమిషనరుగారికి ఉత్తరువొసగిరి.

బెజవాడవార్తలు.

(మా స్వగ్రామిని శిఖరునియొద్దనుండి) హిందూమతము.

బెజవాడ సెప్టెంబరు 16:—ప్రభాకరం ఉమామహేశ్వరపండితుల వారి పుట్టికి నాజుగుడినలునుండి హిందూమతానుకూల భవనమునందు హిందూమతముయొక్క ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి ఉపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారు. ఈ యుపన్యాసముల ఫలితముగ ఇచ్చటివిద్యార్థులు మున్నూటమంది నిన్ను తమ ప్రాపింగులను తీసివేసి, కృష్ణలో ఉదయమున్నాన మాచరించి సాయంకాలము కుల్లిభాస్టవస్వామిని దర్శించిరి. ఇంతయొక విద్యార్థులెల్లరు ప్రతిదినము త్రికాలయముల యందు భగవదారాధన చేయును నని శపథముచేసిరి. కృష్ణకును దేవాలయమునకును వీరు హరినామస్మరణ చేయుచు వెళ్లుచున్నప్పుడు పాదలెల్లరు గంధోపమతో నువ్వాంఛియిరి. చురువాసన అన నేమియో యెలుగక, ఇంగ్లీషు పాఠములతో కొట్టుకొనుచుండెడి విద్యార్థులు పండితులవారి ఉపదేశముచే నిలుబ విభూతిని ధారణచేసి హరినామసంకీర్తన చేయుచుండుట చూచిన ఎట్టివానికైనను సంతోషము కలుగకుండునా! హిందూమతము.

ఈ మైన్కూలు మొదట హిందూమతభాగవార్తము స్థాపించబడినను గత ఆరుసంవత్సరములున్న ఎట్టి మతభాగయు జరిగియుండలేదు. ఒక మాసమునుండి వీరు మతభాగ ప్రారంభించినట్లులు తెలియుచున్నది. ఇంగ్లీషు పాఠములు చెప్పు ఉపాధ్యాయులే మతభాగ చేయుదురుట. మామూలు పాఠములు చెప్పవారికి ఒక సంవత్సరము ప్రయోగింపు కావలయుననే సంగతి మనకందరకు తెలియునుగదా. మరేము అంతకంటె తీసిపోయినదా ఏమి? మతభాగము ప్రయోగింపు అననరము లేదేమి? ఎవరైనా పనికివచ్చురా? ఆహా ఏమి విచిత్రము! ఇతర చదువులు చెప్పెడు ఉపాధ్యాయులకంటె ఎక్కువ సమయము మతభాగ చేయవలసియున్నది. ఆట్టిగురువుయొక్క ఉపదేశమునకై కమిటీవారు ప్రయత్నింపప్రార్థితులు. సేరుకై మతభాగచేయుట నిర్వహింపజము. నిరర్థకము. నేలకు నేలు వెట్టి మున్నూలెట్లులు ఒక ఎత్తు, మతభాగ మరేయొక్క ఎత్తు. నిజముగ విచారింపితిమేని మతభాగయే ఆ సకలెట్లు కము. ఇందులకై కమిటీవారు ఎంతసేమియు చేచ్చించినను ఫలంకాదు.

కలవు

వారము గోజులనుండి మాయూరిలో వాదాది పడుచున్నాడు. మామలకార్లు దుకాణములను తెఱచుటకు భయపడుచున్నారు. అధికారులు ప్రైవేటు చెప్పచున్నారు. పోలీసు టిటులను నడిబటారులో కాపలా ఉంచుచున్నారు. కాని భరలు తగ్గలేదు. బీదవాండ్రుభాగ నివారణ కాలేదు. కాలగర్భములో నేమియున్నదో ఎవరికిని తెలియదు. స్థితిగతులనరసి ప్రభుత్వమువారు ప్రజల ఇబ్బందులకు తొలగింప ప్రార్థితులు. స్థానికోద్యోగులు ముందుగనే మేల్కొని ఉన్నవియున్నటుల వైయధికారులకు తెలుపుట ఉచితము.

మున్సిసిపాలిటీ.

సెడ్డ జీతముమీద ఒక చైరుమన్ గారు చిట్టచివరకు వచ్చివారు. వీరితో సాటు సెడ్డ జీతముతో ఒక మేనేజరు గారు నియమితభరల రూల్స్ ను ముందుగ చైరుమన్ గారు చూడని కారణమున ఈ చుట్ట ఒకసారి ఎన్నిక జరుగుట ఆగిపోయినది. ఆఫీసులో ఆనేక మార్పులను చేయుచున్నారు. దానితోసాటు పట్టణపారిశుధ్యమునకై కూడ చైరుమన్ గారు శ్రద్ధవహించుట కర్తవ్యము.

—:—:—:—

ప్రకటనసంఘము.

భారత దేశవాణిజ్యము: సం గ్రామము

అను విషయముగూర్చి మదరాసు ప్రకటనసంఘము వారు మాక్కిలు వ్రాయుచున్నారు. — 1917 సంవత్సరము, ఏప్రిలు నెలనుండి 1918 సంవత్సరము మార్చి నెలవరకును, పారిశ్రామిక, వాణిజ్యశాఖవారి కార్యముల గాంచినయెడల, ఆంగ్ల దేశమునందువలెనే భారతదేశమునకూడ వీనివై ప్రభుత్వమువారెక్కుడు అధికారమును చెల్లించుచున్నారని తెలియగలదు. ఇందులకు సం గ్రామమే ప్రధానకారణము. దేశమునందలి వస్తు పరికరములన్ని సాధ్యమైనంతవర కుపయోగింప వలెనను యు ద్దే శ్య మే యి ట్టి చ ర్య కు పు రి కొల్పినది. ఓడల నుపయోగించు విషయమున ఆంగ్ల దేశము నందు జేయబడిన గేర్వాటులే యిచ్చటకూడ కొంతవరకు గావించబడినవి. హిందూదేశముచుట్టు నున్న సముద్రమునందలి ఓడల సముదాయమువై జె. డబ్ల్యు. థామసుగారు అధికారులగు నియమితులైరి. వీరి యాజమాన్యమున నున్న యెడల లైసన్స్ విధానానుగుణముగ పనిచేయవలెను. ఆ లాభనష్టములను భారతప్రభుత్వమువారే భరింతురు. రాక్షసిబాగు విషయమున కూడ ప్రభుత్వమువారి అధికారము వృద్ధియైనది. ఈబాగు ఎక్కుడుగ కావలసివచ్చుచున్నది. దీనిని గొంపుటకు కష్టములనేకములు గలుగుచున్నది. కావున ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు జ్యోక్యము కలుగజేసికొని 1917 సెప్టెంబరు, 1 తేదీని జి. సి. గాడ్సేగారిని రాక్షసిబాగువై అధికారిగ నియమించి, చర్చిగారిని వీరికి సహాయులుగ నేర్పరచిరి. ఈ మారణ పద్ధతులన, స్థితిగతుల తీవ్రత కొంతవరకు తగ్గనది. ఉప్పువిషయమున కూడ ప్రభుత్వాధికారము హెచ్చైనది. విదేశములనుండి ఉప్పు అంత విస్తారముగ దిగుమతి కాకపోవుటచేత ఉప్పు ధర చాలవరకు పెరిగినది. ఉప్పు కొట్టు అన్ని ప్రదేశముల యందును స్థానిక సంఘములచే నెలకొల్పబడి, ప్రజలకు నరసమగు వెలల కీపదాధమును విక్రయించుచున్నది. కాని, యింకను ధర తగ్గలేదు. కావున దీనిధరను నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికార మొసంగబడినది. తిన్నూలమున జే శ మం దిం తుట ను ఉప్పు ధర తగ్గుట సాధ్యమైనది. లేయూకు విషయమున కూడ, ప్రభుత్వమువారు అధికారమును చెల్లించుచున్నారు. 1917 ఆగష్టు నెలలో ఆంగ్లదేశమునకు వలయు లేయూకు అంతయు హిందూ దేశమునుండి రావలెనని సార్వభౌమని ప్రభుత్వమువారు తెలిపియుండిరి. లెప్పి వెంటు కన్నులు ఎమ్. డబ్ల్యు. కన్నడిగారు లేయూకు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి. 1917, నవంబరు 1 తేదీనుండి, 1918, మే 31 తేదీవరకును ఎగుమతిచేయుటకు, పండిత మామూలుపంటలలో 100-కి 40వంతున కొనుటకై కంట్రాక్టులు తీసికొనవలెనని నిశ్చయింపబడినది. బియ్యము విషయమున కూడ ప్రభుత్వమువారు కొన్ని నియమముల విధించిరి. 1917 సంవత్సరమున వరిబియ్యముయొక్క స్థితి అతినిషమముగనుండెను. బర్మాబియ్యమును విస్తారముగ కొనవలసినదని ఇండియా కార్యదర్శి ఏర్పాటుచేయుటచే నిర్దిష్ఠి కొంతవరకు తొలగినది. భాగ్యపుధర నిర్ణయింపబడినది. లై సెన్సు గేనిజే ఇండియా, బర్మాదేశములనుండి బియ్యము నెగుమతిచేయరాదని కాసింపబడెను. సంవత్సరమంతయు సం గ్రామానుసరితమున సంభవించు అధికగుమనములను సూక్ష్మ జాగ్రత్త ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారు.

The Imperial Legislative COUNCIL.

Question and Discussions.

[SIMLA, September 23.]

The Imperial Legislative Council met this morning. His Excellency the Viceroy presiding. At question time Mr. Sarma asked (a) whether and how long Darisi Chenchaiab, a native of Nellore District, Madras Presidency, has been interned under their orders. (b) The circumstance which led to his internment and to the continuance thereof and (c) whether they intend to release him or bring him speedily to trial.

Sir William Vincent replying said that Darisi Chenchaiab had been interned in India since 7th April 1917. He was a member of Ghadar party and a follower of Hari Dyal and took part in the expedition to Siam in 1915 planned by Germany with the object of seducing Indian troops. It is proposed to reconsider his case at an early date.

Sir George Barnes, replying at length to Mr. Sarma's question regarding the quantities of salt in stock, said that the Government of India was of opinion that the existing salt stocks together with the anticipated output from the salt sources and expected imports would be quite sufficient to meet the normal requirements.

Sedition Committee's Report.

After interpellations Mr. Khaparde moved that the consideration and disposal of the Sedition Committee's Report, 1918, be kept in abeyance and that a thorough and searching enquiry be undertaken by a mixed committee of an equal number of official and non-official Indians into the working of the C. I. D. Department. Mr. Khaparde said that his resolution was divided into two parts, one for keeping the Rowlett Committee's recommendations in abeyance and another for an enquiry into the Criminal Intelligence Departments including Central Intelligence.

Mr. Khaparde continuing said that both the departments had the same initials C.I.D. In asking for the enquiry he was convinced that both things were in close touch with one another. The Council would remember that he had asked for the publication of evidence, but this was denied and even not made available to the members of the Council. The Government would not give them information that persons specially mentioned were produced for examination before the committee but the Government thought they were not. The enquiry was held "in camera" and persons whose conduct was impugned were not present nor had counsel to represent them. The result of the commission was based upon papers prepared by the members of the Indian Civil Service. There was nobody present and the parties were not examined nor cross-examined and no enquiry was made as to the motive. The eminent judges might be regarded quite fair but the enquiry was "ex parte." Their judgment was not even complete and pages were taken out of the report. He was not permitted to see the evidence and the whole of the judgment was not even there. The whole of page 135 of the report only contains asterisks. The whole enquiry was on the inductive principle and this method had limitations and therefore the result could not be regarded as satisfactory. Facts were not investigated but were based on reports. In these circumstances the report came before them and he wanted to see how they could go. The legislature must know the mentality of the persons and also enquire into the motive. The remedies proposed contravened the principles established for centuries and it would require very convincing evidence for him to accept those and quoted Bacon and Sir Henry Cotton to substantiate the point. The speaker then criticised the details of the recommendations. The judges were eminent but they were to decide a case without the parties. Conditions were so difficult that they had practically resorted to faith cure.

Sir William Vincent

next spoke on behalf of the Government. Sir William Vincent said that he could not treat the matter very lightly. The subject matter of the resolution was serious. Too many lives were lost and it was causing great anxiety to the Government. They knew there was widespread conspiracy aiming at the overthrow of the British Government and allusions were made to the conspiracies at Singapore, Punjab and elsewhere and also to the efforts to seduce troops and alienate the loyalty of His Majesty's subjects. They could not disclose matters which both the military and foreign departments objected to disclosing during the time of war. They had taken measures which have given good results and the Bengal Government was anxious for a committee to frame recommendations for normal times. He detailed the composition of the committee and paid an eloquent tribute to the eminent judges and Sir Verney Lovett, a man of great experience and knowledge, who had great knowledge of Bengal, having served on the Bengal District Committee. They were to view executive actions from the legal points of view and no restrictions were imposed. They had examined witnesses, documents and their enquiry was of a most exhaustive character and the recommendations were unanimous. It was unreasonable to ask the Council to treat a solemn document in the manner suggested which would be acting unfairly to police officers, and insulting to the members of the committee. They were not dealing with politics but with the vilest forms of crimes. The judges were accustomed to treat criminals and there could not be any prejudice. Their recommendations were reached after the examination of the judicial records of the men concerned and also witnesses. The hon'ble member had given no reason for the acceptance of the first part of his resolution. He had not said one word about the enquiry into the C. I. D. Some reasons should have been given but there was no connection between the two. There was no foundation for the report that the recommendations were based upon C. I. D. reports. He paid an eloquent tribute to the admirable work done by the C. I. D. during the war and specially in unearthing German conspiracies.

Sir William Vincent referred to Judges Beachcroft and Chandravarkar's report and said Sir Charles Cleveland might well be proud of the department over which he presided. He also alluded to the findings of Mr. Stevenson Moore and Sir B. C. Mitter which were well known in the Punjab. The enquiry had the result of reversing one

case only. An enquiry into the C. I. D. at the present moment was impossible. Much of the information referred to foreign affairs and he felt sure Sir Hamilton Grant would object to such a course and there were also military reasons. An enquiry would absorb the whole attention of the C. I. D. and the Director of Criminal Intelligence and take them away from their war work. He acknowledged the great debt of obligation which they owed to the C. I. D.

Sir Verney Lovett

said that he was glad to have an opportunity to say a few words about the work of the Sedition Committee. He opposed all suggestion of postponement. He was not surprised that on the part of certain classes in India a disbelief was felt in the correctness of the report owing to their belief in the honesty and loyalty of the population. He could not agree that the Committee had not investigated the causes of the actions of these criminals and referred to the chapter which analysed all these causes. He then referred to chapter 3, and showed how thoroughly the facts were investigated and evidence studied. Sir Lovett then explained the reasons why Messrs. Tilak and Pal were not examined. He regretted that the hon'ble mover was not pleased with the remedies proposed by the Committee, but he drew attention to section 106 and he asked the mover of the resolution whether he disapproved of the legal remedies, whether he and his friends could not influence boys and students by persuasion. Sir Lovett then in eloquent words praised the work of the police and of the C. I. D. and he spoke of the loyalty on the battlefield and of the police in tracking criminals in dark places of the world and he begged people to judge generously of the work of the police.

Mr. V. S. Srinivasa Sastri

speaking on Mr. Khaparde's resolution said he felt diffident to accord his vote to the first part of the resolution. It dealt with a matter of serious importance and only lawyers could deal with it properly. Two of his best friends, Justice Sastri and Mr. P. C. Mitter were identified with the report. With regard to the second part, it bore no organic connection with the first part. If it had been brought forward as a separate proposition he would be inclined to vote for it. He entirely agreed with the testimony borne by Sir William Vincent and Sir Verney Lovett, but there was a side of their activity to which sufficient attention was not given. He was one of those who had suffered at the hands of the C. I. D. He gave a detailed account of how he was treated by them. He asked the Council was it not too much to be suspected in one's own country for doing nothing than loving it? He wanted to know how many members on the official benches were prepared to undergo what he and others like him had undergone. He said that he had read in a book that the Austrian C. I. D. always follow Mazzini for no other reason but because he always walked in a contemplative mood. Probably the C. I. D. in India did not want young men in this country to walk in a contemplative mood (laughter) Concluding he said that the C. I. D. ought to develop the method of living on well-ordered and well-aimed lines. Their methods had turned many peace-loving young men into seditionists.

Mr. Surendranath Bannerjee

hoped that the Government would give some opportunity to the people to discuss the recommendations of the Rowlett Committee and referred to the debate in the House of Lords on the subject. Some members in the Lords considered the Reform Proposals as gall and wormwood, but the Rowlett report as its antidote. He considered that the first part of the resolution was inopportune. Referring to the second part of the resolution he cited some examples of the C. I. D. activities. A young man of Rungpore had to commit suicide to get rid of the C. I. D. by whom he was followed. He hoped that the Government would institute some enquiry into this matter if not now at any rate when the war was over.

Dr. Sapru

said that he could not support the first part of the resolution under any circumstances. As to the second part his sentiments were the same as those of Mr. Sastri. There was hardly an Indian who was not subjected to humiliation by them. Their position in public life was no security against the C. I. D.

Mr. H. Sharp

thought that the resolution was entirely premature and associated himself with Mr. Sastri and others. With regard to the second part of the resolution he held that Mr. Khaparde had not substantiated his point.

The Council should, following legal practice, reject it. It was hardly necessary under the circumstances to enter into detailed examination. Even if the second part was put he would not be able to vote and agreed with Mr. Bannerjee that the best interests should be devoted to the war.

Mr. Jinnah

said that he could not understand what was the mover's object in moving the resolution and what connection had the second part with the first. In his opinion the sole object of appointing the Rowlett Committee was not to discover the criminal conspiracies but to suggest methods when normal times returned to deal with them. He was more concerned with the recommendations rather than with the details of conspiracies and the question was the examination of the causes of anarchism which first made its appearance in 1906. In his opinion the discontent was partly if not wholly due to the Government policy. If it was their intention that the people should co-operate with them a change of policy was needed. As regards the recommendations of the Rowlett Committee he agreed with some of them, but as regards certain others he felt that no civilised government would ever dream of putting them into force. That point was not under discussion, but he complained that the papers on which the recommendations were made were not before the Council. Mr. Jinnah proceeded to criticise the preventive measures and since Mr. Sastri would be required to report himself (under the proposed powers) to the police he wanted to make his position quite clear. These crimes must be dealt with and he felt he would prefer summary methods of trials to extended executive powers. He regretted that he could not support the resolution as no useful purpose would be served. He wanted to have a definite measure before them and he could not agree with Mr. Bannerjee that the Rowlett Committee had anything to do with the Reforms.

Mr. Bannerjee: I did not suggest that. My contention is that Lord Sydenham and his friends will make capital out of the Rowlett Committee's report and harm the Reforms Report.

Sir George Lowndes

following Mr. Jinnah said that he could not understand his (Jinnah's) arguments. He said he agreed with some recommendations of the Committee, yet he could not dream how a civilised government could dream of adopting them.

Mr. Jinnah interrupted saying that he referred to the particular recommendations he had read to the Council.

Sir George Lowndes continuing said that Mr. Jinnah had quoted the recommendations without the preface and leaving out the circumstances under which those recommendations were made (hear, hear). His words condemned his own arguments in conclusion he could not support the idea of dividing the resolution. Anyone was at liberty to bring in a separate resolution in terms of the second part of the mover's motion.

Mr. Krishna Sahaya opposed the resolution.

Sir Michael O' Dwyer

said that he had two reasons for having something to say. During the past 5 years it had been his misfortune to have to do with crimes dealt with by the Rowlett Committee. It had also been his good fortune to have had the invaluable assistance of the C. I. D. in dealing with these crimes. Speaking for his own province he could say that without their assistance they could never have suppressed the revolutionary movement. His honour went on to give particulars of what had occurred during the past few years and to show how essential had been the enquiries of the C. I. D. in detecting enemy agents who had been engaged in the sedition movement. The only mistake made alike in the interests of the public and of the Indian revolutionaries themselves had been that more had not been interned at the beginning. For example, only a small proportion of the more dangerous of those who arrived in India by the "Komagatamaru" who were interned had to be eventually prosecuted and punished. On the other hand a number of those allowed to return to their homes were subsequently found to have joined in active revolutionary action and several of them were hanged. His Honour went on to refer to the splendid loyalty of the people of the Punjab and especially of the Sikhs which had refused to be perverted.

Mr. Khaparde in winding up urged that the resolution should be put to vote.

Sir William Vincent

speaking for the second time said he was sorry that Sir Charles Cleveland was not present in Council. Though he was no friend of police rule yet he thought it his duty to protect the Central Intelligence Department from the attacks levelled against them. Sir William after traversing Mr. Jinnah's points emphasised the failure of the political-minded leaders to control non-political minded followers. They excited the latter's minds but when the time came they absolutely failed to control the situation. He asked the Council to reject the resolution for the sake of its good name.

The resolution was put to the meeting and negatived.

Mr. Khaparde called for a division, the result of which was 46 against and 2 for the resolution.

The Council adjourned till to-morrow.

Calcutta

Bengal's Contribution to Recruiting.

CALCUTTA, September 23.

Dr. S. K. Mullick, Secretary, Bengal Regiment Committee, in giving reasons for temporary stopping of recruiting says:—"Until April 1918 the number recruited in Bengal was on an average 150 per month. In April the Delhi Conference resolved to raise a new army of 50,000 men and Bengal's quota was fixed at 910 combatants per month, beginning from June. Special efforts were made and the figures for May jumped from 150 to 567. For June it was 558. In July it was still higher being 912 and last month it created a record being no less than 927, i. e., in the month of July and August a whole battalion was recruited per month. The original call was for only a double company of 228 men who were recruited within 48 days which considering all things, was a record in recruiting. Then there was a demand for a signal corps of 120 men and these have also been recruited. Then came a demand for 1700 infantry which also have been raised and finally 100 men were asked for monthly, and not only has this been given but exceeded. Figures show so far a total of about 6900 combatants with camp followers from Bengal and the numbers were expanding month by month.

The Bengal Mahomedan Association at a meeting on Saturday asked for separate representation on the Burma University Committee on behalf of the members of Moslems in Burma.

Bombay

Bombay Legislative Council.

Famine Measures Discussed.

POONA, September 23.

The Bombay Legislative Council met this noon H. E. Lord Willingdon presiding. In the beginning the Hon'ble Purushothandas Thakurdas was allowed to move a resolution recommending the taking of steps immediately in view of the seriousness of the situation caused by famine conditions. The resolution was warmly supported. The Hon'ble Mr. Carmichael, Revenue Member, made a statement regarding the agricultural outlook and said that the Government of India was approached to come to their rescue. He said there was serious failure of rain in Gujarat, Deccan and other parts of the presidency. The prospect was not encouraging but was not altogether hopeless if rains still came. The resolution was passed.

A Bill to amend the Bombay District Police Act with a view to relieve agriculturists who are troubled by the depredation of cattle by means of punishing owners of cattle was discussed for a long time. Several amendments were lost and the bill finally passed. Another amending Bill re the City of Bombay Municipal Act was also passed. The Council adjourned till to-morrow.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Great Britain

The Rowlatt Committee's Report. The "Times" Demands its Publication in Britain.

The Indian Extremists Denounced.

LONDON, September 20.
The "Times" publishes a summary of the Rowlatt Committee report extracted from the Indian Press and urges that the report should be published in England without delay, because the policy which continues to invite the British nation to make up its mind upon the current Indian affairs on the basis of a single expert document is bound to excite misgivings. The "Times" emphasizes that the Rowlatt report is definitely connected with the reform movement, because it makes very definite and disagreeable statements regarding certain extremist leaders and says that at present there is a possibility of the extremists obtaining dominating influence in Indian internal politics if they have not already done so. The "Times" believes better influences will prevail, but it is imperative that the whole facts should be accessible in Britain, and that the British people should be given sound information about many representations made to Mr. Montagu while he was in India. The "Times" is sure that present economy in information cannot be wilful but it points out that the libraries of Parliament are inaccessible to the general public and says:—Nobility who reads the Rowlatt report can doubt that recommendations advising the retention of special powers by the Government of India after the war are fully justified. The revelations in no way impugn the loyalty or good faith or the vast preponderance of the people of India. The report should not momentarily be allowed to check or impede the movement embodied in the Montagu Chelmsford scheme, but the facts set forth emphasize the need of vigilant scrutiny into all prospective changes.

The Report Will be Published in England.

LONDON, September 21.
The Press Bureau states, that enquiries have been made at the India Office why copies of the report of the Rowlatt Committee have not been available in England. The explanation is that the simultaneous publication in India and England would have delayed the appearance of the report in India which it was desired to avoid. The Government of India is sending sufficient copies home to meet the requirements of Parliament and the public.

India Day in London.

Glorious Weather Prevails.

Substantial Contributions.

London, September 20.
Newspapers give prominence to "India day" emphasizing the greatness of the Indians' war services and gallantry of the Indian troops. Emblems such as miniature silver kukris, gilt elephants, stars with the picture of the Taj Mahal and elephant flags are being sold everywhere. Many distinguished society ladies are assisting and also Indian ladies and children. The Indian Association in London are also participating in the movement. Princess Dhuleep Singh, Honorary Secretary toured various centres during the day, the weather being glorious. Y. M. C. A. Huts and Clubs for Indian soldiers number fifteen in France, thirteen in India, thirty-five in Mesopotamia, nine in Egypt and four in East Africa. It is desired to raise £25,000 for twenty more Clubs and a large Hostel at Cairo, £20,000 for fifteen additional clubs in Mesopotamia and £500 for work among Indian artillery drivers and labourers in France. Donations already received include the Fenian Line, and the Chartered Bank £1,000 each and of Ellerman lines £5000.

Cotton Strike Practically Settled.

LONDON, September 19.
The cotton strike is regarded as practically settled. Resumption of work is expected early next week.

The Submarine

London, September 23.
Mr. Bavelock Wilson in a lecture stated that twenty thousand non-combatant Allied seamen, including fifteen thousand British had been murdered by submarine pirates. The meeting passed a resolution approving British seamen's decision to boycott all Germans and German products.

Russia

Evacuation of Baku.

A Thrilling Episode of War.

Armenian Treachery.

LONDON, September 19.
One of the most thrilling chapters of the war has just come to light in the British evacuation of Baku amid circumstances entailing deadly peril to our forces. The British naturally expected the loyal co-operation of the local inhabitants and garrison, especially regarding the security of sea communications. The Bolshevik fleet, however, after conveying our soldiers there, appeared to think that no further effort was necessary. Armenian troops also proved unreliable in action on August 17th, when they refused to fight and dispersed to their homes. On August 28th, a determined Turkish attack was beaten off by the North Stafford and Worcesters who, however, were compelled to give ground. Realizing the hopelessness of the situation, owing to improper support, we decided to evacuate Baku on September 1st. The same day, the Turks again

attacked, and the Allies again failed to co-operate, with the result that the Warwicks had to cover the Armenian and Russian retirement, and it is feared, that they lost heavily. On September 2nd, certain troops arrived from Russian General Bicharov, in consequence of which the British resolved to hold on a little longer. Promises of further reinforcements and the temporary activity of the enemy tended to improve the morale of our Allies and strengthened their wish to hold on to Baku. The action of the fleet was peculiar, as it refused permission for British evacuation. Meanwhile, the local population was apparently quite unable to sink its differences, which went so far that the Armenians opened negotiations to hand over the town to the enemy, thereby introducing another element of extreme danger to the British detachment. This action of the Armenians caused the fleet to train its guns on the Armenian quarter.

On September 14th, the Turks made a determined attack in force and, after sixteen hours' battle the grant of which was borne by the British, our troops finally evacuated the town. The Russians, themselves, had become disgusted by the dilatory and unreliable behaviour of the Armenians and, presumably, placed the necessary shipping at the disposal of the evacuating forces.

Allies Recognise Czecho-Slovaks.

LONDON, September 22.
TOKIO.—The Czecho-Slovaks are recognised as co-belligerents against the common enemy.

Attempt on Trotsky's Life.

London, September 22.
STOCKHOLM.—A telegram to Amsterdam from Kieff via Leipzig says an attempt to assassinate M. Trotsky at Kurek failed. A soldier fired and missed.

Organisation of Russia

Behind the Urals Proceeding Apace.

LONDON, September 22.
VLADIVOSTOK.—The Czech Commander interviewed by Reuter illuminates the significance of the Kaiser's warning as regards the restoration of the eastern front. He stated that the organisation of the Russian army behind the Urals was proceeding apace. Already 150,000 were mobilised although at present lacking the essentials of military equipment. Three divisions were immediately needed to hold the Urals and allow the organisation to continue. Meanwhile German tentacles closed the Urals. The Omsk Government was sufficiently strong to restore civil administration throughout Siberia. M. Horvath's political role ended in martial law being declared in Vladivostok.

Imprisonment of Russian Consuls in Britain.

The Russian Reply.

LONDON, September 22.
AMSTERDAM.—A message from Moscow states that Tchi-Tcherin has notified neutral Consulates-General that Russian Government is still ready to permit British and French diplomats and consuls to leave via Finland. The moment it has received a telegram from Litvinoff saying he and his companions have embarked at a British port and the Norwegian Consul has confirmed Litvinoff's departure from England.

The note adds that the internment of British and French men between the ages of 18 and 48 will cease if Britain and France drop their reprisals against Soviet supporters.

The Ex-Tsar's Corpse.

LONDON, September 23.
AMSTERDAM.—A telegram from Moscow says: The Ex-Tsar's body was exhumed from the forest where he was executed and ceremoniously conveyed to Ekaterinburg where it lay in state in the Cathedral prior to temporary internment at Omsk.

Central Powers

Peace Offer to Belgium.

German Press Report.

LONDON, September 22.
AMSTERDAM.—The Cologne Gazette's Berlin correspondent admits that Count Törring approached the Belgian Government about peace. He says Count Törring is related to the Belgian royalties by marriage and approached the Government privately, acting on the conviction that Belgium was most interested in a speedy peace.

Austrian Regiment's Action.

LONDON, September 22.
STOCKHOLM.—A telegram from Kieff states that an Austrian regiment at Kovno refused to go to the Anglo-French front and unfurled the red flag. Two other regiments followed its example.

Germans in Russia.

Kaiser Orders to Oppose Allies.

LONDON, September 22.
PEKING.—The Kaiser on September 10th ordered all Germans in Russia fit for duty to join the Soviet troops and oppose Japan and the Allies who are threatening to restore the Eastern front.

The Political Crisis.

Von Hintze's Failure.

London, September 22.
AMSTERDAM.—The "Berliner Tageblatt" states that the German political crisis began with the dismissal of Baron Kuehlmann whose successor Herr Von Hintze has up to the present been a complete disappointment, especially in the Vienna affair. Nobody objects to Count Hertling if he is willing to form a parliamentary govern-

ment, but if the rumour that Count Hertling refuses to admit the Socialists into the government, be confirmed, the Chancellor would certainly lose the confidence of the Majority parties. It is becoming more and more certain that the decision rests with the Centre.

Official Circles are sceptical about German newspaper discussion of parliamentary reform which they interpret as another phase of the peace offensive.

America

LONDON, September 23.
WASHINGTON.—Mr. Hoover says:—The United States is prepared to ship 5730 thousand tons more of foodstuffs to American armies and Allies than last year.

Ship Building Construction. Great Headway Made.

LONDON, September 22.
WASHINGTON.—The shipping board states, with the Allies and American construction working full headway, the total submarine war losses will be soon overcome. Submarines have sunk up to the present and destroyed 7,157,000 deadweight tons over construction but 3,785,000 tons enemy shipping have been seized. The United States is working 203 shipyards comprising 1020 shipyards. American construction programme includes 2693 ships of a tonnage of 1,630,000 tons.

General

Japanese Cabinet Resigns.

LONDON, September 22.
TOKIO.—The Japanese Cabinet has resigned.

Palestine Front

How the Blow was Delivered.

Turks Taken by Surprise.

LONDON, September 21.
Reuter's correspondent with the Palestine army, wiring to-day, says: General Allenby's smashing blow completely surprised the Turks. The operations started during the night by a local attack by the Welsh and Indian troops who advanced some distance on the right of the Nabulus Road, capturing four hundred prisoners. The real attack was delivered before dawn, after a brief and intense bombardment. General Allenby directed his blow at the enemy's very formidable right flank, which was quite overwhelmed. Our men penetrated the enemy's wire and captured the first line of trenches before the Turks had time to lay down a barrage opposite the remaining works, some of which were very powerful, but were overcome, thanks to the gallantry and dash of the British and Indian troops. In one sector the whole Turkish regiment with the Commanding Officer and staff complete, was captured. Within a few minutes of the launching of the offensive, the Turks were streaming eastward towards Tulkeram. Our troops swung round and rolled up the Turkish positions. The enemy made a more serious resistance at Jajulia and Kalkilie, but before noon both of these positions, as well as Ettire were captured. Our cavalry rushed through the gap in the Turkish lines, and before eight o'clock, the Australian, British, and Indian Horse were already beyond the Turkish rear and were rapidly advancing northward in order to threaten communications. Prisoners are a mixed lot. Those belonging to the picked units seem in good condition, being well clad. Others are dressed mostly in rags and are of all ages. A few Germans were also captured, but the main body of the Germans occupy a position towards the Turkish centre outside the scope of the offensive. French troops participated on the extreme wing.

Enemy Resistance Collapsed.

Brush Operations Described.

LONDON, September 22.
A Palestine communique says:—Enemy resistance by eight in the evening of the 20th had collapsed everywhere except on the Turkish left in the Jordan Valley. Our left wing swinging eastwards had reached the line of the Bidia-Baka-Messudieh Junction astride the railway and roads converging on Nabulus from the west. The right wing traversing difficult country against considerable resistance reached the line of Khanjibetsa with facing north astride the Jerusalem-Nabulus road. Northward our cavalry traversing the field of Armageddon occupied Nazareth, Afule and Beisan collecting disorganised masses of the enemy and transport arriving from the south. All avenues of escape except the ford over the Jordan between Beisan and Jisreddamier were thus closed to the enemy. Eastward of the Jordan the King of the Hedjaz's Arabs effected numerous demolitions of the railways radiating from Deraa and destroying several important bridges including the one in the Yarmak valley.

Prisoners and Material Captured.

Accurate figures of captures are not yet available. Eight thousand prisoners, one hundred guns, large quantities of horse and mechanical transport, four aeroplanes, many locomotives and much rolling stock have already been counted. The Air Services inflicted very severe losses on masses of Turks retreating along the difficult roads. A German mail carrying an aeroplane landed in the midst of our troops at Afule. The pilot who believed that the place was still in Turkish hands destroyed the machine and contents before he was taken prisoner.

A Turkish Report.

British Success Admitted.

LONDON, September 22.
A Turkish communique dated 20th, dealing with the British attack speaks of very violent fighting all night of the 18th with forces continually reinforced on the wide front east of the Jerusalem Nabulus Road. The communique claims that the attack was arrested on the line of Jalud-Wadiabzu-Zerka, but admits that, two hours

violent bombardment supported by naval guns and desperate hand-to-hand fighting, the British penetrated the Turkish positions between the coast and the Lydda-Tulkera Railway. It adds that the Turks withdrew to Tulkera.

Situation in Palestine. Interesting Developments.

London, September 22.
Reuter learns that the situation in Palestine is developing in a most interesting way. The enemy in the neighbourhood astride of Jordan are stubbornly holding their front, but everything westwards has been broken down, while one allied line is advancing northwards, another is progressing towards the Jordan taking Turkish resistance in flank. Our losses are absurdly light in view of the importance of the advance.

18,000 Prisoners Taken.

LONDON, September 22.
Reuter learns that the total number of prisoners captured by the British in Palestine has now reached 18,000, while 120 guns have been taken.

25,000 Prisoners Counted 120 Guns Taken.

London, September 22—9.5 P. M.
The Palestine communique says:—By nine in the evening of the 21st our left wings with infantry plowing on their left about Birasub had reached the line of Beitdejan-Hamaria-Biravus shattering the enemy on and westward of Jerusalem-Nablus road into the arms of our cavalry operating southwards from Jenin and Beisan. Other enemy columns attempted to escape into the Jordan valley in the direction of Jisredamieh which the enemy still held. These columns suffered severely being constantly bombed and machinegunned from low altitudes. We held Nazareth and the railway and road passages over Jordan at Jisredamieh. Eighteen thousand prisoners and 120 guns have been counted.

London, September 23—5.25 P. M.
The Palestine communique says:—Twenty-five thousand prisoners and two hundred and sixty guns have been counted.

Enemy's Avenues for Escape Closed.

LONDON, September 23—5.25 P. M.
The Palestine communique says:—Having seized the passage of the Jordan at Jisredamieh on Sunday morning enemy's last avenue of escape westward of the river was closed. Seventh and eighth Turkish armies have virtually ceased to exist and their entire transport has been captured. By eight yesterday evening twenty-five thousand prisoners and two hundred and sixty guns had been counted and many prisoners and much material have not yet been enumerated.

Salonika Front

Serbian Advance.

LONDON, September 22.
A Serbian communique says:—We advanced over twenty kilometres northward on Sept. 20. We are now several kilometres north of Kavarda. We captured twelve more guns. Germano-Bulgar reinforcements are continually arriving.

LONDON, September 22.
AMSTERDAM:—The "Kölnische Volkszeitung's" Berlin correspondent says:—Even if further territory is abandoned in Macedonia that need not cause uneasiness. The paper understands that fresh Bulgarian troops will reach the front.

Further Allied Successes.

Bulgarians Driven Away.

LONDON, September 23—2.10 A. M.
The French Eastern Communique says:—The French and Serbian armies on September 21st on Drachevici Marsh broke the serious resistance of the Bulgarians reinforced by German troops. Repulsing their success northwards passed Vozarci and Kavadar and reached the Vardar in the direction of Negotia and Demarkapou. Enemy is destroying material wholesale in the direction of Oradsko and in the region of Vardar and Dolran where he is burning stations, munition depots and aviation parks. The number of prisoners and guns captured is increasing. Serbians captured a complete group of Mountain guns and a battery of 105 millimetre guns. Aviators continue to harass the retreating enemy. In the eastern part of the Cerna Bend enemy has begun to retreat. The Allies have captured Chanikote Orle. The French and Greeks north and northwest of Dzena Masnil continued to progress in conjunction with the Serbians.

Fifty-five Kilometres of Advance.

London, September 23.
The Serbian communique of yesterday's date says:—We have liberated fifteen villages and we are forcing Germano-Bulgar reinforcements to retreat. We crossed to the left bank of the Vardar, cut the main railway line between Uskub and Salonika, crossed Cerna and cut the railway line between Garagasko and Prilep which was the German army's main line of communication. We advanced fifty-five kilometres between the 15th and the 21st September. Certain infantry units have reached the highest point in very mountainous region. They advanced forty kilometres in one day. Booty and prisoners are constantly increasing.

Within Three Miles of Bulgarian Frontier.

LONDON, September 23.
PARIS.—The latest news is that the Serbian Cavalry is only three miles from the Bulgarian frontier in Strumitza region. The Eleventh German division has been broken through together with the main Bulgarian forces which are retiring in disorder. It transpires that General Liman Von Sanders barely escaped from Mount Tabor where he was directing Turkish resistance in Palestine.

Western Front

Fighting Around Epehy.

Enemy's Stubborn Resistance.

London, September 23.
Reuter's correspondent at the British headquarters wiring last night says:—Enemy who has been reinforced stubbornly resisted in fighting this morning around Epehy. We carried many strong points the most important being the web like trench work called "Quadrilateral" north-east of Honlon. Fighting was of a more hand to hand character than hitherto in the present offensive. We were opposed by Alpine corps and two other divisions, besides a new division which has been moved up from reserve. We captured Quenneumont farm by two o'clock. We afterwards withdrew from Quenneumont farm. Net gains for the day were satisfactory. We occupied or destroyed many outposts in the troublesome zone and inflicted heavy casualties. A Corporal of the Highland Light Infantry who with six men held a post at Moeuvres was a native of Hile where he has a wife and two children. Twice during forty-eight hours he sent asking for relief. The first messenger was killed and the second wounded, but the latter reached our lines just as the assault which brought relief was about to be launched.

Fighting Yesterday was limited to a front of six thousand yards opposite Epehy and Lempire. Battalions of dismounted Yeomanry, Londoners, and Easty Countrymen in a heavy storm attacked the bulge in the Hindenburg outpost system which Alpine and three other divisions defended. The ground was intersected with a short trench saps and switches. Germans were numerically superior and freely used bombs. Tanks co-operated but the ground was very difficult and sometimes impassable owing to mud. The struggle lasted all day long. Much uncut wire was encountered handicapping progress. Enemy's high velocity shelling an Gunneumont farm amounted to a barrage hence our withdrawal but the farm is untenable by the enemy. The storm practically prevented co-operation of aircraft which is alone able to spot machinegun nests.

Position Unchanged.

LONDON, September 22—11.10 P. M.
A British communique says:—The hostile attack north-westward of La Bassee reported this morning was not pressed and our position is unchanged. In local encounters we slightly improved our positions southwards of Villers-Guislain and in the neighbourhood of Zillebeke.

British Aerial Activity.

Thirteen Enemy Machines Felled.

London, September 22.
A British communique regarding aviation says:—Flying operations were carried on yesterday despite clouds and wind. Sixteen tons of bombs were dropped. We destroyed seven hostile machines and drove three down out of control. Eight British machines are missing. We brought down three enemy bombing machines during the night. All our night-fliers returned.

A Great Victory.

The Heroic Stand of Scots.

LONDON, September 21.
Experts state that the front between Arras and La Fere, which is largely held by the British, is the most strategically important part of the western front, and the battle on Wednesday, though fought only upon the outposts of the Hindenburg line, was a great victory, in which British troops conclusively proved their personal ascendancy over the Germans.

Reuter's morning despatch from headquarters makes a feature of the heroic two days' stand at Moeuvres by a corporal and six men of the Highland Light Infantry mentioned in the British communique. The incident can be compared with the fight at Rorke's Drift. The gallant Scots were rather weak and tired when they were rescued, but were able, loyally, to respond to the tumultuous cheering of their comrades. A regular cordon of corpses around the post told how fiercely they were assailed. They were practically without shelter, and constant vigilance was necessary to prevent the Germans getting within bombing distance. Although they knew they were right in the midst of the foe, they did not despair. Their only concern was whether their ammunition would hold out. In any event, they had determined not to surrender but, when it became impossible to hold the post, they had meant to make a sortie and try to reach the British outposts.

Marshal Foch's Offensive.

German Commanders Stupefied.

LAHORE, September 23.
LONDON, September 18th:—Constant well-timed assaults in various sectors are destroying German morale and confidence. The prisoners assert that the German commanders are stupefied by the unexpected strength and by the continuance of Marshal Foch's offensive. The Germans having circulated to the army and the people a story of certainty of a decision this year, now seek not so much refuge in excuses as in suppression of facts, such as that the prisoners lost now number 200,000 and guns 2,500. ("C. & M. Gazette")

Enemy Lines Penetrated

LONDON, September 22—1.25 P. M.
A French communique says:—The night was marked only by somewhat considerable artillery activity in the St. Quentin region and north of the Aisne. On the Vesle front we repulsed two enemy "Coups-de-main." Our detachments penetrated enemy lines in Champagne and Lorraine and brought back prisoners.

LONDON, September 23rd—3.0 A. M.
The French communique says:—South of St. Quentin we extended our positions east of Pinacourt and Ly-Fontaine and reached the western outskirts of Venduik north of the Aisne. Three German counter-attacks were shattered north of Allemant before they could approach our lines. We gained ground east of Saneé and took prisoners.

16 Tons of Bombs Dropped.

London, September 23.
The Air Ministry states that the total bombs dropped during the night of the 20th was twenty-two and half tons. Our aeroplanes on the night of the twenty first bombed and machinegunned four aerodromes and attacked and hit blast furnaces at Hagendingen and Rombach. A total of fifteen and three quarters tons was dropped.

London, September 23.—2.15 P. M.
The British communique says:—We carried out successful minor operations on Sunday and Sunday night at several points. English troops captured a strong point in the neighbourhood of Ronsoy-Neony road, which had stubbornly held out all day taking eighty prisoners. Subsequently counterattack from the direction of Gillemont farm was repulsed with heavy enemy loss by rifles and machineguns, other English troops progressed in the night in the direction of Tambois farm after several hours hard fighting and further north captured a group of strongly held trenches and strong points on Soeur northwest of Venduik taking a number of prisoners. We took over a hundred prisoners during the night in a successful local attack southwards of Villers-Guislain. The English eastward of Gavrelle progressed on three quarters of a mile front southeastward of Gavrelle taking sixty prisoners. Enemy attacked Berthaucourt during the night under cover of heavy barrage and penetrated the line at one point but an immediate counter-attack re-established positions.

London, September 23.
PARIS.—The Germans have evacuated civilians from Cambrai amid scenes of disorder and pillage and even military mutinies.

London, September 23.—3.50 P. M.
The French communique says:—In the region south of St. Quentin we continued to advance last evening and night. We penetrated woods north of Ly-Fontaine, carried the fort and village of Venduik and pushed on here to Oise. Our reconnaissances took prisoners north of the Aisne and in Champagne towards Batte-Du-Mesnil. We repulsed enemy raids north of Vesle and in Vosges.

Italian Front

Czecho-Slovaks Defence.

Position Lost and Retaken.

LONDON, September 22.
An Italian official communique says:—The enemy attacked the salient of point 703 at Dossalto which was admirably defended by Czecho-Slovaks. He gained a footing but was driven out with heavy losses. The situation was completely re-established.

Italian Offensive Begun.

LONDON, September 22.
MACEDONIA:—In the Cerna bend in conjunction with the general Allied offensive, the Italians began a vigorous offensive on Saturday capturing the enemy's front position.

LONDON, September 23.
The Italian communique says:—On the Asiago plateau the French by a brilliant coup-de-main eastward of Beisemol penetrated deeply into the enemy's lines and took one hundred prisoners. In Macedonia on the night of the 21st we continued to pursue enemy after an advance of twelve kilometres and the capture of sixteen villages. Our left wing and centre reached by dawn the line of Cairli-Dobrusotto-Muso-Osa. Our right carried strong position at Monas Bobiate-Norerouy. Prisoners were captured.

[Associated Press.]

South Indian Association in Bazaars.

BENARES, September 23.
To foster social life among the natives of South India domiciled or resident in Benares, to take steps for their intellectual and moral advancement, to provide educational facilities generally to the pilgrims and travellers to Benares from the south an Association known as the South Indian Association, Benares, has just been formed under the presidency of Professor Seshadri of the Central Hindu College. The organisers of the Association while recognising the undesirability of isolating their community from local surroundings, hope to render such service to them as may make their lives happier, drawing them in closer bonds of friendship and fellow feeling and keeping them in touch with the currents of national life in South India.

Mr. Srinivasa Sastri's Intended Tour in the Punjab.

LAHORE, September 23.
A correspondent writes from Simla that the Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri intends paying a visit to Lahore about the end of this month in connection with moderate propaganda. At present arranged Mr Sastri reaches Lahore on the 20th September and may stay in the Punjab till about the middle of October.

MR. TILAK ENTERTAINED.

BOMBAY, September 24.
Mr. B. G. Tilak who is to leave for England very shortly in connection with the case against Sir Valentine Chirol was entertained to dinner last night by the Bombay National Union. About one hundred and fifty covers were laid. Mr. R. P. Karandikar accompanied Mr. Tilak to England his Legal Adviser.

దేవస్థానములు.

వల్లూరి సూర్యనారాయణ రావుగారు వివ. బిఎల్.

దేవస్థానముల విషయమై స్త్రీముల నేర్పాటు చేయుటకు జిల్లాకోర్టులలో పదిరూపాయల స్టాంపుపాద వ్యాజ్యము కట్టుటకుముందు, కలెక్టరుగారి సాంక్షను పొందవలసియున్నదికదా; కొందరు కలెక్టర్లు, ఈపట్టికను తాము స్వయముగా విచారించక, తమక్రింది తాబేదార్లకు విధుచేయుట వలన, వారికి, కావలసిన సారాంశము లేవియో బోధపడక, గ్రుడ్డిమొడ్డుచేతో బడినట్లు, దేవాలయము చూచి, తమకు తోచిన ప్రశ్నలను కొందరిసాక్షుల నడిగి, యేదయో నోకరిపోవును పంచెదరు కలెక్టర్లు, పార్టీలకు నోటీసుచేయకుండగనే, ఒకా మొకప్పుడు సదరురిపోర్టులను అంగీకరించు చుండును. వీరి తాబేదారులు, క్రింది సారాంశములను ముఖ్యముగా గమనించి, వీరిపాద విచారణచేసి, రిపోర్టులను పంప ప్రార్థింతులు.

దేవాలయము, పవీత్ర దేవాలయము, ప్రయజ్ఞేలు దేవాలయము? మనదేశములో, యివాములు గల ప్రతిదేవాలయము, సాధారణముగా అర్చకుల స్వంతదేవతార్చన కాదని అందరును ఒప్పుకొనెదరు.

దేవాలయమునకు చేరియున్న యీనాంధ్రములు దేవునికే యాయబడినవా, లేక, దేవాలయములో జరిగించబడవలసిన నిత్యనైవేద్యధూపదీపారాధన నాఖరి చేయు నంతకాలము అర్చకులకే యాయబడినవా? ఈవిషయములో, అర్చకులను తమపట్టాతెచ్చుని యడుగకలెను. అది స్వామివారిపేరనేయుండును. వారి తత్కాలపు మేనేజర్లగు గ్రామ ఉద్యోగస్థుల పేర్లుగాని, అర్చకుల పేర్లుగాని, ఉదహరించి యుండును. ఈ పట్టాను వారు తీసికొనిరానియెడల, వారిపూర్వుల యీనాము స్త్రీలుమొట్టమొక్కయ్య, యీనాము రిజిస్టర్లయొక్కయ్య, పవీత్ర కాపీలవలన స్పష్టపడును. ఈ రెండింటిలో స్వామివారి నిత్యనైవేద్యధూపదీపారాధనలు జరుగగలదులకు పూర్వపు ప్రభువులచేత యీనాము లీయబడినదని ప్రాసియున్నను, స్వామివారే భూమి భూమందు అని స్పష్టముగా లిఖించబడియుండును. ఆయీనాములు, ఏవిధముగనైనను స్వామివారి యుపయోగము నిమిత్తమే యాయబడినవి గనుక, నిత్యపూజకు ఖర్చుచేయగా మిగిలినది స్వామివారికి కావలసిన మాసోత్సవములు, సంవత్సరోత్సవములు, వారి గృహ విర్యాణము, దీని మరమ్మతులు, నాహనములు, ధ్వజము, రథము, మొదలగు వానికి క్రమక్రమముగా ఉపయోగించబడవలెను. ఇవి యంతయు యీనాములనుండి వచ్చుఅయికజును బట్టి యుండును. వీనియన్నిటిలో, ముందుగా నిత్యపూజయొక్కన ముఖ్యముగనుక, అర్చకుల జీవనోపాధికి నెల 1-కి రూ 15 లును, నిత్యపూజకు మరియొక రు 15 లును విడిగా నుంచవలయును. సంవత్సరమునకు రు 860 లను మించిన ఆదాయము రాకల దేవాలయములను గురించియే మనము స్త్రీముల నేర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

తన కుటుంబంబడినమునకును, నిత్యపూజకును, కావలసిన యీ రు 860 లు పోగా, తక్కినఅయికజును, అర్చకు డెట్టు వినియోగించు చున్నాడు? జమా ఖర్చు లెక్కలు వెట్టుచున్నాడో? అవిసరియైన లెక్కలేనా? అర్చకుడు, తనయిష్టానుసారము, తనస్వలాభముకొరకు యాదత్తు అయికజును తానుభవింపవచ్చు ననియు, తాను గుడిలో నిత్యనైవేద్యదీపారాధనలను క్రమముగా జరిగించుచున్నంతవరకు తా నెవరికిని జవాబుదారి చేయవలసినదని లేదనియు, స్పష్టముగా జవాబు చెప్పితిరను. ఏమేర వెట్టినను, ఎందుకీచ్చినను, స్వామివారి యీనాములమీది అయికజు, వారికే యుపయోగించ వలెను. వారి నిత్యారాధన, అది చేయు అర్చకునిపోషణ స్వామివారికి కావలసిన కార్యములలో, ఒకభాగముగా మాత్రమే యెంచబడవలెనగాని, తక్కిన విషయములలో తనకు జవాబు లేదని; ఆయన మేనేజరుగానుండు అర్చకుడు చెప్ప సాహసించుట, స్వామిద్రోహము, నమ్మకహామీ యని పైకోర్టువారు తీర్మానించి యున్నారు. (81 మద్రాసు లాగర్నర్ 202. ఇందు పట్టికను.)

కాబట్టి, కలెక్టర్ల తాబేదారులు నైమిషములను గురించి, అర్చకుల వాజ్మూలములను తీసికొన్నయెడల, వీరు, స్వామివారి అయికజునంతయు తామే వశముచేసికొనవలెననే మరాళతో, గుడియే తమ స్వంతదేవతార్చన యనియు, ఒకనేర అది పట్టిక దేవత మని యెంచినను దాని నాములు, తమరు గుడిలో నాఖరి చేసినంత కాల

ము తమ స్వచ్ఛానుసారము, దానాదమన విక్రయాధికారములతో అనుభవించవచ్చుననియు, గుడిమరమ్మతులు, ఉత్సవములు మొదలగు కార్యములలో తమ కేమియు సంబంధము లేదనియు, తామెవరికిని జమాఖర్చులెక్క వెట్టవలసిన పనిలేదనియు వాదించక మానరు. వీరిని స్వామివారి యీనాముల మేనేజరుమొట్టమొదట నుండి తప్పించుటకు యీనాములము ఒక్కటియే చాలును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి తా మిట్లు స్వామివారి అయికజు వారిండుచున్నను, స్వామివారిహక్కులకు లిమిటేషను లేదు. వీరిట్టిసాధారణమును ఎంతకాలము నుండి అనుష్ఠించుచున్నను, అది న్యాయకాన్త్రమును భంగించనేరదు. (40 మద్రాసు 212 ;) 1916, vol II మద్రాసుపీక్జి నోట్సు 87)

వైన ప్రాయశుచి మూడు సారాంశములను స్వామి వారిపక్షమున తీర్పుచేయగలిగినపుడు, కలెక్టర్లు సాంక్షను ఇచ్చి తీరవలయును. ఈ మూడింటిలో దేనిని గురించియైనను ఆయనకు సంజేహము కలిగియున్నను సివిలుకోర్టులో న్యాయము పొందుటకు వారులకు అరకాళము కలుగ జేయ వలెను గాని తాను స్వతంత్రించి నిర్ధారణచేయుట న్యాయముకాదు. అర్చకుల స్త్రీలుమొట్టమొదట, వాజ్మూలములమీదనే, సాంక్షను సర్వదా యిచ్చుటకు వీలుకలుగునట్లు నెట్టిసంజేహములేదు.

ఇదిగాక, కలెక్టర్లతాబేదారులు, దేవాలయపు స్థితిగతులు, ఆదాయవ్యయములు, యీనాముల అవ్యాక్రాంతములు మొదలగువానిని గురించి కూడ విచారణ మొదలిడుదురు. ఇవి మొదటి మూడు సారాంశములంత ముఖ్యము కాకపోయినను, అర్చకుల నిరంతరత్యము, దుర్మదత్త, నమ్మకద్రోహము మొదలగువానిని గురించి తెలియజేయవచ్చును. ఈ విషయము లన్నియు క్రమముగ నున్నను, మొదటి మూడుసారాంశములమీది తీర్మానములబట్టియే, సాంక్షను ఇచ్చుటగాని, నిరాకరించుటగాని, జరుగుచుండును. ఈ విచారణలో వాదప్రతివాదులపై వైమవ్యములను గురించి విచారించుట శుద్ధ అవివేకము (81 మద్రాసు 212; 86 మద్రాసు 418 ; 83 మద్రాసు 908 ; 85 ఇండియన్ జురీలు 127) అర్చకులు స్వామివారియొద్దని చెడగొట్టు చున్నట్లు సరియైన రుజువు లేకపోయినను నిత్యనైవేద్యధూపదీపారాధనలు ఖర్చుపోగా, కొంతసాము మిగులగలదని తేలినపుడు వాని నెట్టువినియోగించవలెనో, యేదేవుల కంతెంత ఖర్చుచేయవలెనో, యేర్పాటుచేయుటకు ఒకస్త్రీము ఉండవలసినవచ్చును. అప్పుడుకూడ కలెక్టరు సాంక్షను యీయవలయును. (84 ఇండియన్ జురీలు 551 = 4 లాపీక్జి 228).

ఇట్లు బారిపోర్టులు భూషించుచున్నను, కొందరుకలెక్టర్లు సి|| ప్రా|| కోర్టు 92 వ సెక్షను ప్రకారము తమరు చేయు అడ్డర్లుపాద అప్పీలులేవుగదా యని ప్రడ్డిదర్బారుతో తమక్రింది తాబేదార్ల రిపోర్టులను ఆమోదించుచున్నయెడల, ప్రజలకు మరియొకమాగ్గును కలదు. సి|| ప్రా|| కోర్టు 1-వఅడ్డరు 8 వ రూలు పరీకారము పట్టిక తరపున నెవరైనను పది రూపాయల స్టాంపుపాద మునపుకోర్టులో సహా గుడిమాస్యము చేవునిదా అర్చకునిదా యనువిషయము డిక్లేరుచేయుటకు దావాచేయవచ్చును. వీనిలోని డిక్లేరు కలెక్టరుకు చూపించగానే, ఆయన స్త్రీము నేర్పాటు చేయుటకు సాంక్షను ఇచ్చితిరను. లేదా దేవస్థానపుఅట్టు (XX of 1863) 14 సెక్షను పరీకారము, ఒక దేవాలయపు మేనేజరుగాని, అర్చకునిగాని, నమ్మకద్రోహమునకు జిల్లాకోర్టువారిసాంక్షనుమీదనే, జిల్లాజడ్జిగారి చేతిచే, పదిరూపాయల స్టాంపుపాద వ్యాజ్యముచేసి తొలగింపవచ్చును; వాచేత లెక్కలు చెప్పించవచ్చును. సాముకు, నష్టమునకు వారిమీద డిక్లేరుచేయించుకొనవచ్చును. తరువాత స్త్రీముదావాచేయుటకు కలెక్టరు సాంక్షను యిచ్చితిరను. (40 మద్రాసు 212; 41 మద్రాసు 124).

కలెక్టరుగారి సాంక్షను నిరాకరణ యత్నర్యకార్యనిర్వాహకముతో సంబంధించినది గాని, న్యాయాధికారకాఖితో సంబంధించినదికాదు గనుక, ఈ కునయుత్తరపు న్యాయమునకు విరుద్ధముగ నున్నదని యెంచినపుడు, వీరి చర్యతో సంబంధించిన పవీత్ర రికార్డుతో, అడ్వకేటు జనరల్ గారి యొద్ద పిటీషను దాఖలుచేసినయెడల, వారు బాగుగ న్యాయమును కనిపెట్టి, సాంక్షను ఇచ్చెదరు. ముందుగనే స్వల్పవిషయములలో వారికి తొందర కలుగజేయవలసరములేను. వారికి తీరిక కూడనుండదు.

వైసంగతులన్నియు, కలెక్టర్లనడ్డ పిటీషనులు పెట్టుకొనే డిడ్డరు, పార్టీలు, బాగుగ గమనించి, వారితాబేదార్లకు యీ విషయమైన చ్యుజెప్పి, వారిచేత న్యాయమైన రిపోర్టులపంపునట్లు చేయవలెను.

మద్యపానాదులనుండి విముఖులుగ జేయు మాటుపదార్థములు.

ఒక పరిశోధనా ఫలితములు.

మద్యపానాదులనుండి విముఖులుగ జేయు మాటుపదార్థముల గూర్చి స్థానికసంఘముల వారు గావించిన పరిశోధనల గూర్చి దొరతనమువారి క్రింది ప్రకటనము గావించిరి.

మద్యపానాదులనుండి విముఖులుగ జేయు మాటుపదార్థములగూర్చి రివియూబోర్డు వారు గావించిన ఏర్పాటులను దొరతనమువారు యాలోచించి వాటికి ఇంచుమించుగ అంగీకరించిరి.

రాజధానియందలి ప్రతిచండలమందును గావించబడిన పరిశోధనలు జయప్రదముగ సాగనందున విడిచివేయబడినవి బోర్డువారు తలంచుచున్నారు. మాడుసలములందు మాత్రము జయచిహ్నము గాన్నించినవి. గుంటూరులో డివిజను ఆఫీసరుగా రొక పంతుగడినమున నొక కల్లుకుకాణములో టీ, కాఫీదుకాణమును పెట్టింది. కాని ప్రజలు మద్యపానమునకు దోడు టీ, కాఫీలనుగూడ ద్రాగిరి.

ప్రతిచండలపు కలెక్టరుగారును గావించిన రిపోర్టులను బట్టిచూడ మద్యపానములకు మాటుగ నుంపబడిన పదార్థముల కల్ల లాభము కలుగనందున ఆ యేర్పాటు అపిచేయబడినదనియు, సాము విశేషముగ వచ్చినపులందు సహితము త్రాగుదు తగ్గుటలేదనియు తెలియుచున్నది. ఈవిధమైన మాడుకారణములచేతను ఇట్లు సంభవించియుండును.

కల్లుసారాయి త్రాగువారికి కాక వేణుజాతులవారికి టీ, కాఫీలు ఆకర్షణములుగ నుండును.

ఇవి సాధారణముగ కల్లుసారాయిల కన్న ప్రీయముగ విక్రయింపబడును.

టీ, కాఫీలు కల్లుసారాయిలకు మారుగ ఉంచబడినవి కాని వాటిని త్రాగిన కల్లు సారాయి చేయుపనులు చేయునని చెప్పబడలేదు.

ఈ ఏర్పాటుచేసిన బాగుండునని చెప్పినవారు తలంపని చెడుపులు ఈ ఏర్పాటులన కలిగినవి. త్రాగుడుత్రాగుబోతు (1) బుద్ధి వికాసము దేవాదార్థ్యము నశింపజేయును (2) వాని కుటుంబ పోషణమునకు వెచ్చింపబడు ద్రవ్యమును తగ్గించును. ఏకోజు కూలివైకముతో ఆదినముగడుపువానికి కాఫీకల్ల ఆభ్యాసముగూడ నైరెండింటిలో రెండవ నష్టమును కలిగించును. విద్యావంతులగు భారతీయులు కాఫీ ఆభ్యాసమే చెడుపును కలిగించునని భావించుచున్నారు. ఒకదేశమునకు దగిన ఏర్పాటులుకలు ఆచారములు ఆభ్యాసములు వేరు కితోష్టస్థితిగతులు కలిగియున్న దేశమునకు సరిపడక పోవుటవలన కలిగెడు నష్టములను ఈ పరిశోధనలు చూచించుచున్నవి. ఇంగ్లాండులోగూలివాడు వెచ్చనము సంతోషముల కొఱకు తరువుగ కల్లబోలకు వెచ్చుచుండును. అచ్చటనుండుటచే త్రాగుడు కూడ వర్ధిలించును. హిందూదేశములలో గూలివారలకు ఇట్టి కొఱతలులేవు. కాబట్టి వారు మద్యపానముచేయవలసిన యొక త్యములేను. మద్యపాన దుకాణముల సంఖ్య మిక్కిలి స్వల్పమగుటచే మద్యపానమునకు యత్నించువాడు సాధారణముగ మైళ్లకొలిది దూరము నడువవలసినవచ్చును. మద్యపానదుకాణములకు బోవువాడుహిందూదేశములో ముఖ్యముగ మద్యపానముకొఱకే అచ్చటికి బోవుచును. కొందఱుమాత్రము మతాచారములన తమ గృహమందు తీవ్రరాని ఆచారమును తినుటకు అచ్చటికి బోవుచును.

భారతదేశపు కూలివానికి నిజమైన ఆకర్షణ పదార్థములు ఆత్మగౌరవము నిచ్చి జీవితములో వ్యయకరములగు మార్గమును కలుగజేయుట వాస్తవము. వీటికి విద్యయే ప్రథమ సాధనము. కాఫీకల్లుల మూలముగ కన్న పాఠశాల మూలమున త్రాగు ద్రవ్యము మాన్పుట సంభవమని బోర్డువారు తలంచుచున్నారు. ఈ విధమగు త్రాగుడుపనుల క్రింద వారి ద్రవ్యము వ్యయపరుపవచ్చు స్థానిక సంఘములవారు అటంకములు కలుగజేయుదురు. ఈ పరిశోధనలను ఇంకను చేయవని దొరతనమువారు పట్టుపట్టినయెడల త్రాగుడు సంఘములు, సంఘసంస్కరణములు మొదలుగాగల ఇతర సంఘములలో బోర్డువారు జోక్యముల కలుగజేసికొనటకు దొరతనమువారు అధికార మొనగవలెను.

బక్రీమండుగ:— కలకత్తాలో బక్రీమండుగదినమున నగరమందు గందరగోళములు కలుగకుండ యప్పటికాంతి యుండుటకు సర్ హెనరీ వీలరుగారు నియమింపబడిరి. వారాదినమున నగరమందలి కల్లు, సారాయి, గంజాయి, నల్లమందు మొదలుగాగల మత్తుపదార్థముల దుకాణములన్నియు మూసియుండుటచే యల్లరిలేదుయు సంభవించలేదు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

సింగళ సంవత్సరమున జరిగిన విశేష ఘోరసంగ్రహ చరిత్రము, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, వాంఛిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాఖ్యరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటములును ఇతరములైన, చిత్రవటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రించబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలెక్షన్ జేసి కాగితములను ప్రతులు మార్చుట సిద్ధముజేసి యందుటవలన కలయికవారు కంటే ప్రాసక్తికొను టుచున్నది.

అంగ్రహరపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల 2-0-0
" అర్ధసంవత్సర "	" 0-8-0
" అంగ్రహరపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" 0-12-0
" " " " " " " "	" 1-0-0

అంగ్రహరపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము

తామరతైలము	గజ్జికీతైలము	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-8 0-6-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుశెట్టి వీధి మదరాసు.

పెట్రోల్ సహితమైన డా|| పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీటమువంటి వుండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తొలగించు, ప్రాంతసెప్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, కనాజమైనను నుభ్యమచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణమందులను నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజుల తర మందుటకు 4 టోన్సు బుడ్డిలో అమృతమును.

పొప్రెటరు.— పి. డి. సావంత్,

144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT, Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్యోపధములు.

కంతిచూర్ణము పండ్లపొడిముకుట	0.5
బిర్రుసాయనము మృగముల ఆదర్శమునకు	1.4
కంతిచూర్ణము కండ్లపొడిముకుట	0.5
కలకంజులకు ధాతువు	2.0
బిర్రుసాయనము కీసా 1-8	1.12
కలకంజులకు తైలము డబ్బీ 1-8	0.12
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0.8
నైతాంజనము కంటివ్యాధులకు	0.4
కలకంజులకు వాంఛితములకు	0.8
గజ్జికీతైలము గజ్జికీతలకు డబ్బీ 1-8	0.4
కామకర్పూరము సీసా 1-8	0.8
కలకంజులకు సీసా 1-8	0.4
తామర తైలము; తామర, తీటుకు	2.8
కలకంజులకు డబ్బీ 1-8	0.4
గురతిరాచము సీసా 1-8	2.0
కలకంజులకు కీరగజ్జికీతలకు	1.4
కలకంజులకు కలకంజులకు డబ్బీ 1-8	0.8
కాయాపురపొడికు మందు	1.0

ప్రతి ఒక్కరినీ ఉద్ధరించుటకు.

మోహినితైలము కెండు	0.12
కొమహరి కెండు	0.8
కలకంజులకు మందు సీసా 1-8	1.8
కలకంజులకు కెండు, మందు 80-8	0.10
కలకంజులకు మృగము	2.0
కలకంజులకు తైలము పుండ్లకు	1.0
విశేషము: కలకంజులకు డబ్బీ 1-8	0.8
గ్రహాణి మృగము డబ్బీ 1-8	0.8
కలకంజులకు మృగము కలకంజులకు	0.12
కలకంజులకు మృగము సీసా 1-8	0.8
కలకంజులకు మృగము సీసా 1-8	1.0
కలకంజులకు మృగము, కలకంజులకు	1.0
మందుకు మృగము సీసా 1-8	0.8
గుండరితైలము, మృగముకాంతి	0.8
కలకంజులకు కలకంజులకు	0.8
కలకంజులకు కలకంజులకు	0.8
కలకంజులకు కలకంజులకు	0.8
కలకంజులకు కలకంజులకు	0.8
కలకంజులకు కలకంజులకు	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అందు బొంబాయి.

మలయ చందనము

(1251) సెగ్గోగమునకు మృగము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్యము లేదు. విశిష్టమైన గుణములతోపాటు పనిలేదు. రుచ్యమైన మా మలయచందనము ఎటువైతెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధముగా సెగ్గోగమును మాడు పూటలలో పూస్తును. డబ్బీ 1-8 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోపధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికౌవ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
 1/4 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-8 రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్ధులకు మంచిమందు.
 1/4 పౌను సీసా రు 0-10-0.

న్యవహారములన్నియు సాంస్థానికముగా జరుపవలయును.

జాంబూ ఛార్మస్మాటికల్ వరున్

అయుర్వేద యోపధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
 388 The Ayurvedic Pharmacists.
 Elphinstone Road, Bombay, 13

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధావధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమూత్రల నిపుణుడైనను పరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను అత్యుత్తమ సీసా విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగాపూ, మలయ, గోవా, ఫిజి, విలేంజీ, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, మొన్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధావధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కస్తూరి మూత్రల సీసా మియింటు ఉన్న యెడల, మాటికి తైద్యుల సమయమును నిరీక్షించి, మొరెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీటము, కీటవాతము, అజీర్ణము, పూర్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్ధ, గజము నొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు ననేక రోగములను, ఈ సిద్ధావధుల సేవచే శాశ్వతముగా పోయి గుణము గలుగును.

తైద్యులలో ననేకవిధములగునట్టియు సుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలకములందు యోపధములను తయారు చేయుచుండురు.

రిజిస్టర్డ్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాను దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260 మృత్రమున సీసా తీవ్రత 10, మాత్రమే.

6 సీసా, రోగసారి తెప్పించిగొని టుపాల ఖర్చుతోచరి రు 1-8-0

12. సీసా లోకసారి రోగిని 2-12-0

25. సీసా లోకసారి రోగిని 5-0-0

సమస్త రోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు దొరకును.

విలాసము:— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

